

4B 142

docent v. i. kukba

*Министерство
высшего образования*

apsua grammatikæei apsua bəzla ayəfei

архиаџи ашқол

акџии айбаџии акласскуа рзə

—

36

ari ałquə aķiəpxıraan agxakua iaiəuz rəriaşara

adaqia	առաջա չափ lar'kno	aja armaraxi lar'kno	ի ա ն ը ր	ianəzar aķuən abas
3	29	3	afquə	ałquə
4	34	2	ipəlaz aja	ipəlaz aja.
6	24	1	7-րի adça	8-րի adça
"	27	1	8-րի adça	9-րի adça
"	32	1	9-րի adça	10-րի adça
"	35	1	10-րի adça	11-րի adça
"	35	2	11-րի adça	12-րի adçakua
"	37	1	12-րի adça	13-րի adça
7	7	1	13-րի adça	14-րի adça
"	14	1	14-րի adça	15-րի adça
8	5	1	rqnə	rqnəp
"	24	6	aja	ajaxuta (սլոց)
9	35	1	axuykua	axuykua irboit
15	32	1	ařəmkuə	iařəmkuə
"	33	1	angəlou	iangəlou
19	2	5	ařcu	auasa
21	7	2	amř	açx
25	13	3	ajaxutei (սլոց) ajaxu- tala išanə aiagara	ajaxutei (սլոց) ajaxu- tala išanə aiagarei
38	28	4	ukətan aķoixoz əqou?	ukətan řaqa kəlxoz əqouzi?
41	1	2	abıřga ĥou (воскли- цательный знак).	abıřga ĥou (воскли- цательное предложе- ние).
46	6	3	iqan	iədam
"	25	4	(!)	(')
51	16	1	slog	ajaxuta (սլոց)
53	5	5	abıřga ĥou (воскли- цательный знак)	abıřga ĥou (воскли- цательное предложе- ние).

494 611-5
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ԿՈՄՄՈՒՆԻՍՏԻԿԱՆ
ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԻԿԱՆ
ՖԻԴԵՐԱԿԱՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

docent v. i. kukba

apsua grammatikæi apsua bəzta ayəfei

архиаѳи ашқол

ak,ṙii aybaṙii aqlasskua rzə

AB 742.

apsnə assr jlarkomçar
ifakunaruouueit

Доцент В. И. КУКБА

УЧЕБНИК
АБХАЗСКОГО ЯЗЫКА
ДЛЯ НАЧАЛЬНОЙ ШКОЛЫ
(ГРАММАТИКА и ПРАВОПИСАНИЕ)

ЧАСТЬ I

1-го и 2-го КЛАССА

*Утверждено Наркомпросом
АССР Абхазии*

архиаџи аја.

ари апсуа грамматиќа акџии аубаџии акласскуа рзџ иуур, апснџџ џларќомџар напанџас излаќанаџаз ала.

иара уур u.s.f.s.r.-џи џларќомџар аграмматиќа уџфас џа пќаранџ ифтнхџз ахсаалаг ала.

акџии аубаџии акласскуа ирџкунагахаџа аграмматиќа формакуа, ари аџќуџаќнџ параграф-параграфла иџанџ ианур. уџрт апараграфкуа дџа-дџала иџоур. дџа срхиаза, апараграф иаџанаккуа аграмматиќа форма, ахууќкуа сќиа ибзианџ, иалќаанџ ирбарара, аграмматиќа форма ирџаранџ иќоу злоу аћоукуа (предложения) анур.

параграф срхиаза, дџа срхиаза, ахууќкуа ирџаџа аграмматиќа форма, аја иаланџ иќазарѓиџ, ма хазнџ иќазарѓиџ, еѓиџрт ајаккуа рааста иаћа ирдунџ ианур. уи анaysѓиџ аја аграмматиќа форма аја афата (корень слова) иаланџ иќазар, џаоуала (типџ) аја издѓџлоу иадхџур. уџс иззџ-џоу ахууќкуа иаћа рџла аахаразџ аур. аха уи аформа ахууќкуа сќиа ианџрџалаѓи, еѓиџрт ајаккуа ирџлќаанџ ирдџрраџџ ианџќалалаѓи афтаќи изд-ѓџлоу аја џаоуала иадмхќкуа ирџлароур.

иара убас грамматиќа формаќ амџџдрхаз, ајак у-ајак, мамзарѓиџ ћоуќ уџџда иалќаанџ ахууќкуа ирџџџ азџлтџџзар, иаћа идунџ, ма ирџлпанџ ианур еѓиџрт рааста.

апараграф иаџанаккуа аграмматиќа форма, ахууќкуа ирџаранџ иќоу, иакунагахаџа аћоукуа, аћаћиакуа (рассказы) иара убас еѓиџртѓиџ иара иалќаанџ идзџрбаџа, еѓиџрт ирџлќаанџ адџрра иазџрфсџлаџа зегџџ ианахџслаѓи афтаќи, иара аграмматиќа форма иџафтџоу, иаћизу иаарџанџ џаоуасаћиала (чертеж) итарѓџланџ иќоур. апараграф иџаанзѓаѓиџ, пара-графкуаќ иќнџ у-иџнџ, хџ-иџнџ аграмматиќа формакуа еипсџмќкуа иќоу, хаз-хазнџ иаарџанџ ирџхизу анџрбо џџоур. аха уи аипс апа-раграфкуа зегџџ рџџ иќалом, иналала-аалаћџо аур иџџџало.

арџайџ ари аџќуџ аќнџ аграмматиќа формакуа ахууќкуа идирџаз, ари аџќуџ анays ахууќкуа архиазарџ аџќуџ ирџмџоу аџџ ауроќкуа ири-туа иќнџџ аграмматиќа формакуа изхџсхџиџоу аланџ иќазар, ахууќкуа дара ирхала ирџсаараџџ адџа ритоџ. избан аќузар, апсуа грамматиќа иаразнаќ ала адџрра, аилќаара мариам. убри аќнџџ ахууќкуа зхџсхџиџоу, ирџћаћиџоу аграмматиќа форма, апсуа уџра изџрхџиџоуаалаѓи аќнџ рџла аахараџџ иарфсџлаџур. арџага иќуќкуа инаys ари аипс ауџс азуџур апсуа газет архиара аанѓиџ.

апараграфкуеи, адџќакуеи арџайџ ахууќкуа иџдирбаџа, иџдирџаџа ме-џодикаџ арбараџџ иаћоџ.

параграфс иќоу зегџџ арџайџ ахууќкуа иџдирбаџа, иџдирџаџа џа меџодикаџ арбараџџ иаћоџ. апараграфкуа рџмџџдрхаз адџќакуа ирѓиџ. аха адџќакуа зегџџ ирџмам амџџодикаџ арбара. избан аќузар, дџаќ меџодикаџ арбара змџоу анaysан иѓџџоуи иареи аќџр еипсур. арџайџ убарткуа реипс адџќакуа иќоу меџодикаџ арбара имамќкуа ихалаѓиџ ахууќкуа идирбоџ. убри аќнџџ абас адџќакуа имарианџ иќоу меџоди-ќаџ арбара рџмтаќкуа иќоур.

aparagrafkuei, adçakuei zegiə numerla iqou. metodikaʔ arba-
rakuagiə izəxhaau rnumerkuə rouʔ irəμου. ubri azouʔ, metodikaʔ
arbaraʔə anumerkuə eistagəlamkuə işcuə, izban akuzar, xəxi işahhaz
aipş adçakua zegiə metodikaʔ arbara rəmazam. uərt reipş adçakua
rnumerkuə metodikaʔ arbaraʔə iqalazom. metodikaʔ arbaraʔə anu-
merkuə iqou rəla dousə izəxhaau, paragrafzaait, dçazaait uayə ipşa-
aueit.

arçayə, axuykuə idirbaşa agrammatika forma rədigalaanza, dap-
xiarouʔ ametodikaʔ arbara aparagraf, ma adçə idirbaşa iaʔu. ui
ianahoit axuykuə işdirbaşa, işdirçəşa. rapxiazə ianahoit aparagraf
işezakəu axuykuə idnarbaranə, idnarçaranə iqou, ui arçayə izərbo-
xəs iamouʔ azeipş arba ha (общее указание), ui anays iahtoit
adçə şdərbəʔu ha.

arçayə ametodikaʔ arbara danapxialağı aftaxi izxhaau aparagraf
akuzaait, adçə akuzaait dapxioit, ckiə ixşəy aziftueit, nas axuykuə
işdirbaşa aplan qaçanə itetrad ianiçoiit. ckiə dazxucueit. rapxiazə
zçaarəs iritaşa, iara ui atak iarhəşei atetrad ianiçoiit. iara ubas macara
dçəs iqou zegiə arçayə axuykuə idirbaanza, iara zaanaçə ckiə
iʔəzəqaiçoiit. abartkuə rnays, arçayə dəxəianə dəqazarouʔ iskiəngiə,
iara axuykuə dəzrazçaaua anays iguə itazam akə azə axuykuə
iazçaar atak ritarəʔə. ubri aqnəʔ iara idəruazarouʔ, urokə aqnə irito
amüədraxaz iapxiaqə dəzxəsranə iqou zegiə.

dçək iaçanaquə ckiə eilkaanə irçaanza, dçə ʔəck əşqə iiağam-
zarouʔ. axuykuə açara rzəmarianə iqazar, dçək açkiəs ineihanə urokş
arçayə iritar qaloit. axa uigiə arçayə ixuykuə rçəfa şəqou iara idər-
rouʔ. açara anrjəxiامتaxalagı dçək eihanə irimtarouʔ.

ari aiquə aʔə ialouʔ aja ʔəckua iaxia ojrəanza apslaqnə
ialamkuə iqaz. uərt reipş ajakuə iqou ari aiquə səzzapxiəz akomi-
ssia ağərba z. eihabəs damanə, ialaz: m. delba, d. gulia, v. margā-
nia, g. şakıərbaı, n. pətəipa izlarədrkəlaz ala iyur. ubart ajakuə
paragraf cpxiazə, dçə cpxiazə ialanə iaxiəqou, rapxiazə uayə ianibo,
urəsbəzləla iaxiəz asqobka itargəlanə iavagəlouʔ. znə urəsləla iaxiəz
anavagəla naxəs uaha iavagəlam. iapxiə igualairlarouʔ apxiə ipə-
laz aja aparagrafkuei adçakuei izlarbou amüədraxaz, ari aiquə
axiəŋto, abart reipş ajaʔəckua iqou jar hasabla, urəsləla irəxiəz
eitaganə iqouʔ alfavitla.

ari apsuə grammatika uajə ada izlatəmçəc ala, z xə iazərxuo arçayə,
rapxiazə xuyək iaasjuadayxou iho dçalar qaloit, nasgiə eiharazək
aurəs grammatika adərrazə dkuadazar. axa iara ari aiquə agramma-
tika formakuə iaçanaquə arbafa plans iamou eiləzkaaz, nasgiə apsla
eiʔarəʔəfas iamou ckiə zəxşəy azəzftəz izə adərra daara imariəxoiit.

iara pətyək rzə xuyək izlauadayxaşa amüədraxaz, iağkuougiə maş-
xaşam. akomissia səzzapxiəz lacçəʔur ha isdərbaz ala eiʔkaanə
izyiit. axa izzyəu rxə ianadərxuo iaxərhaaua anhalalagı akuxəşt iağ-
kuou ckiə eilkaanə ianaadərşə.

ubri aqnəʔ, daara akə eipşəmkuə aqfara qahçoiit, abri aiquə z xə
iazərxuo, iağnə ijbo, mamzargiə imanəlanə iqalazar, dəʔəznə atə-
jra aan iəçəndəz, iaçəndəz ha iguə iaanəgo iquəla adərra aq-
çərc abri zyəmtou ixiəz ala aqua АБНИИК aʔə, mamzargiə jlarkomis-
sariat açara uəs azə ağərba z. ixiəz ala.

izyəmtou v. kükba.

metodikax̄ arbarakua.

ak̄xi ak̄lass.

1-x̄i §. azeipş arba.

aprogramma işafio ala ak̄xi ak̄lass aƣə, aƣayja rapxiaz̄a adər̄ra aƣara ialagoiř **añou** (предложение) auayə iguə itou ajala iarpjanə iahzərbo, iara ui **añou** (предложение) iajanə iačanakua eilkaanə irçoiř. auayə iguə itou ajala ianiño aƣə-xua axirřo, iñafa alagiə uayə idərueiř: añou aƣəxua axiəņo abřə aƣəlanarq̄ueiř, xuřək̄giə iaanƣasueiř, ayra aan ui aipş aanƣasra axiəřou idərgəloiř řouka.

1-x̄i adça. ak̄xi adçaƣə axuřkua asaxia iannə irbo ajala irhoiř. ui arçayə zaanaça axuřkua idirřar qaloiř. dara asaxiakua irxñaařu iara ařquə aƣə yrala iarbour, axa uərt aƣayja arxiaanza arçayə zçaarala axuřkua idirřoiř asaxiakua irxñaařu. ui iřakunago atak řhararə arçayə iqaiçarour. iahhar, arçayə axuřkua abas zçaaranə irzəkuirgəloiř; **ari asaxia iannə ijboda?** axuřkua: **ari asaxia danur azorab.** arçayə: **azorab iqalçozei?** axuřkua: **azorab dapxioiř** iara ubas egiərtgiə. asaxiakuaagiə azçaarakua rzəkurğəlanə, irəkunaga-kuo atak̄kua dirhoiř. abas azçaarakua anrito, arçayə axuřkua rəřq̄ukua irəxuamərřşkua, iara ařquə řtəxnə asaxiakua zegřə irbararə ikəzar qaloiř. axa azçaarakua ikugəlou zegřə iaşanə atak̄ rəřou rəřamu ailkaarazə, zaanaça axuřkua atak̄kua eicərmhararə reiřarour. azçaara ikuirgəlo azazala dara rxala atak̄ qarçararə iqaiçarour. dzəzçaaş̄a danrxəslagi aftaxi, atak̄ iřakunago aipş iara ireiřoiř. ubri anays aur̄ dara rəřq̄ukua irnəu ianapxiə, uanza iarpxiazom. abas ala egiərt adçakua rğəngiə axuřkua dara rxala, ařquə atak̄ ianu iarpxiaanza atak̄ artarour. abas ala axuřkua iarřçəlarur̄ rxala axuəçra, auəşura.

añou ialou ajakua ak̄akala izəzkəu axuřkua aƣara ialagoiř aybari ařkuşaan, içagi iaha ineiçəxnə axpari ařkus aan.

2-x̄i adça. ari adçaƣə axuřkua znə iarpxioiř xaz-xazə ialkaanə añoukua. dara irəçark̄uala rçəxua axirřo guar-toiř, ui anays adça ryueiř ak̄lass aƣə, ui adça axuřkua içagi

ixadərpaar qaloit ahou wackua rəla. iaxəylaarxoiť aynať psaarťkua rťə zho.

3-ťi adća. ari adćawə akə lguə italk, iara ui ajala ilħa ħa adća iqou azə axuťkua irħar qaloit iahħar: **awə kuarueit, awə kiarťkuarueit, awə ćakəur, awə arxənra afxa idəkurćoiť,** iara ubas ićagigie. axuťkua dara rguanala eionəur ħa irpxiazə ahou alərxueit, iagianərćoiť dara uəť rťetradkua rťə (azə aklassonə awə ianićoiť). aťpkakua iqarćə zegie arćayə ireiħoiť.

4-ťi adća. ari adćawə axuťkua ahou zakuu ailkaara amya ikunaćoiť agutakə iaarťanə ajala izlahou aformala.

5-ťi adća. ari adćawə axuťkua idnarboit ahou řəqalo, egisəqacəťu. ara řəanu aipř rapxia iarbouř ajak, ui anays igəlařa aja axuťkua dara rxala idərnə ianərćoiť, iara axianćəťu řoukarajala atəp nəřnə iqouř. ui řəqacəťu aforma wərpřřəř rapxia ahou yəur. iahħar: **aguər ala izaxueit.** ui anays aja igəlou; **xiarxila...** ařoukaraja řəmxuras irgəlaťur iaclařa aja **əouə rxəueit.** ubas egieť abri aipř ajakua igəlou irəkunagaxařa ajakua anćəťur ařoukarajala iaxiarbou awə. abartkua zegie, rťetradkua rťə irəyueit axuťkua.

6-ťi adća. ari adćawə axuťkua rxala ahoukua xaz-xazə zəzbaxu řho alpřaara dnarćoiť. ahoukua eiuə-eiřəmkua zəzbaxu aħə analərpřaalagi aťetrad ianərćoiť.

7-ťi adća. ari adćawə ajakua arxia iyəu irəkunagaxařa ajakua ařoukaraja axieqou irgəlaťur. uəť irgəlaťkuou ajakua axuťkua dara rxala iryərouř. iryəz iařazar ailkaarazə, ari adća axienťə aćəxuan askobka itagəlouř ajakua iataxxařa.

8-ťi adća. ari adćawə axuťkua rapxiazə irgəlanə irćarouř ahou axienťə iakunago ala abťə larqura řəqacəťu. ui anays, axuťkua irdərrouř ahou aqne yajak, xajak řəmpəd-raxaz ajakua řajanə iřəqalo. dara uəť ahoukua aťquə iaxər-yaaloit.

9-ťi adća. ari adćawə axuťkua irćarouř ahoukua ařkus aamtakua zəzbaxu aħə. ui ala axuťkua irouřouř ařćələra ahou iara ajakua iadhəlou iarei alpřaara.

10-ťi, 11-ťi adćakua. art a-10-ťi adća zəzkəu aipř aur iřəqou.

12-ťi adća. ari adćawə axuťkua ahou axienťə eilkaanə ařouka axieřgəlaťu řdərrouř. ui anays ahou awə ajakuak

inagzanə iyəm, uərt rqnəʔ ajakuak, y-nbank, rəla ialagoiʔ, dəʔa jakuak, xə-nbank, rəla, iaxicalagi ubart reipš ajakua iqou inagzanə iyəm, iaxiənazakuam aʔəykaraja rgəlanə iqou. dara uərt aʔəyqakua axigəlou aja inagzamkua iyəu inagzanə iyəu. iyəu axuqkua dara rxala irdərrour aʔou iačanakua aja axico ala. urtkua zegiə ajala irhoiʔ, nas aʔəʔrad ianəʔçoiʔ.

13-ʔi adça. ari adça axuqkua idnarçoiʔ iiaşamkua iʔou, ma iyu aʔou iaşanə işhaʔu, iagisyəu. ubri aqnəʔ ara çqa aʔoukua iankou idərnə iaşamkua ianur dəʔakala uayə iʔozar iaarhənə iyur. axuqkua rxala iiaşour ha rguə işaana-go znə ajala irhoiʔ, nas irweinə işakunago aʔou ianu aʔəʔrad ianəʔçoiʔ, ui anays iiaşanə işhaʔu anəʔçoiʔ abri aformala: **amca azə iakurweiʔ, azə amca iakurweiʔ.**

14-ʔi adça. ari adçaʔə axuqkua eilkaanə irdərrour aʔou ialou ajakua eipšnə abʔə şrakumoruouo. ajak, aqnə abʔə iaha aʔəlanarqueiʔ. ui aipš ajakua iqou ara aʔoukua iarbou rʔə iguatənə, aʔoukua anəryua, iaçarʔaouoiʔ. iara ubas ala 16, 17, 18-ʔi adçakua qarçarour.

2-ʔi §. azeipš arba.

aʔou aʔə ajakua irəçarkuala eidu rəpşaara rdəruazarour axuqkua. ubas aipš aʔou aʔə ajakua eidu ipşaanə rdərra, eilkaanə arbara iazkəur adçakua 19 indərkənə 22 rʔənza.

ajakua dara irəçarkuala izləaidu pşaazar qaloiʔ abartkua reipš iqou azçaarakua rəla: **aʔ zlartaueiʔ? aya zlarkueiʔ? axif zlarkueiʔ? aʔa zladərxueiʔ? atatən zladraʔuazi?** art azçaarakua (yba-yba jala dara zləaidu ala) abas atak, rətazar qaloiʔ: **amçəʔ ala irtaueiʔ. xifla irkueiʔ. katala irkueiʔ. ʔbəgala idərxueiʔ. ʔagala idraʔoiʔ.**

arçayə ari aipš aʔarçəlagakua açayja inaccənə rətara izəmarour. ubri aqnəʔ iara açayja idirbarour iakunagaxaşa haxiak, aʔquə izəpxio aqnəʔ, mamzargiə iakunagaxaşa haxiak, aʔquə „apsua bəzla“ aqnəʔ, iara ui haxiak ialxnə aklass — ouə aqnə iançəʔur azçaarakua abra xəxi işarbour aipš. uərt atakua (taks iqou akə ialou ajakua yajak ireihamzarour). axuqkua dara rʔəʔradkua rʔə ianəʔçoiʔ, iahhaʔ haxiak: **zosim ims ʔquə aqnəʔ** („apsua bəzla, ayəşkusa raan açayə içəşa“, 1934 ş. ad. 14) abartkua zçaaranə ikurgəlaraz qaloiʔ: **zosim danbagələeiʔ? iab dabaicceiʔ? daxicoz azə iguə şbaqaz? izəlsnə icozi? izaladaz zosim iahuaz?** ubas içagigə axuqkua atak abas iryueiʔ: **şəʔəmtan dgəʔ. akolxozaxi dic-**

ceiſ. dguronaſa dəqan. abna ilsuan. ačarkua raſa ubas ičagigie.

19-ŕi adča. axučkua zaanača iapxioiſ akŕi aja, nas ui aja iakunagaxaſa ialxnə iaddərgəloiſ askobka itagəlou axajak rqnə.

abartkua arçayə axučkua iandirbo iarbanzaalagı agrammatikaŕ ſerminkua imharour.

axučkua ari adča qarçoiſ dara iiaſour ha rguə izlaanago ala, axa znə-ynə iiaſanə irzəqamçargie eiha izlaiəsou dərnə iqarçarour, rəmy axiakumxo hara ataxəuma arçayə drəcxraarour, iiaſamkua izyəz dəqazar iſiaſam eilkaanə ixə itagalana iaħazarour.

20-ŕi 21-ŕi adçakua. art adçakua rqnə axučkua irboiſ ajakua reicçaraan laſə-laſə rŕſəŕpsaxua, rxſəy azəſtŕur ubartkua raan aja zəgiəſſia aŕſampſaxua. rŕaxiəŕpsaxua rəntamtakua rqnə ſakuu. axa maķiana axučkua aja afatei anſamtei rdərrour, aidəſſagie eilərkəarour ha ipxiazəſəm, iagirədcalaſəm.

3-ŕi §. azeipſ arba.

ari aparagraf aſə axučkua rapxiazə ajaxutala aſara rçoiſ, iara ui alagie aja axuta daŕəroiazak aſqa aiagara rçoiſ. iapxioiſ ajakua asaxiakua rəçqa ianu: **kuu-kuu! kar-kaŕ-kaŕ! kəŕ-kə-kə-kəəu! qəŕ-qəŕ-qəŕ!** abartkua anərħo aamta aan axučkua iacklapſueiſ ajak aqnə zaqanŕə aja tqio. ajak aqnə zaqa tqiara əqou aqara, ui aqaragie ajaxutakua (слоги) ajak aſə iqour. axučkua ajak aſə zaqa ajaxuta əqou alardərracə, aja tqia cpxiazə napqiarala iadərbar qaloiſ.

aja daŕə roiazak aſqa ianiagaŕu (перенос) ajaxutak (один слог) iſəibakuu iiağaŕur, ma yba-xra ajaxutakuŕ (слоги) ſeicu, ajaxutak iſanə aiagara qalom.

iara ubasgie aja daŕə roiazak aſqa ianiagaŕu anban zaſək aſə anəſra, ma aiagara qalom.

22-ŕi adča. ari adçaſə axučkua ajak aſə zaqa ajaxuta əqou cpxiazə rnarə ala (anapqiarala) iadərbarour.

23-ŕi adča. ari adçaſə axučkua ajaxutala aſara rŕadərſəloiſ. iacçanə aſəŕŕſſəkua (примеры) aſquə izəpxio aqnəſ irəjanə irətazarour. dara rxala aynə iqarçaracə ħaxiak (рассказ) aſquə izəpxio aqnəſ irətazar qaloiſ.

arçayə art danrxəsua—axučkua eilkaanə ianreiho aqər-
 pşpškua ianu amučdraxaz içagı aqərpškua rpxiazara azirhar
 qaloit, dara axučkua rəla dara uərt abart aqərpškua ireipşnə
 iqou rxə ithaanə irhar qaloit, mamzargiə aŋquə izəpxio aqə
 haxiak aqnə abart reipş aŋtəbčkua y-anbank rəla iyu alərp-
 şaarə dças iritar qaloit.

aŋtəbčkua zegiə ayərə qnə y-anbank rəla iarbou danrxəs-
 lagi, daqakala uayə ihozar axučkua iandirdərlagi aftaxi,
 aŋquə izəpxio aqənə haxiak alpşaanə dças irətanə iaxəry-
 laarouŋ aŋtəbčkua y-nbank rəla irykuo.

arçayə axučkua eilkaanə ireiharouŋ aja aroiza iamkər daqə
 roizak aşqa ianiergo aŋtəbčkua y-nbank rəla iarbou, iaz-
 larbou anbankua eiquşazər şəqamlo. iahhar: **ak,uadər**. ari aja
 aroiza ianazəmklagi eitagəpər abas: **ak,ua-dər, ak,uadər** ha
 akuəmkua daqakala uayə ihozar, roizak aqə **ak**-nəŋnə, egi
 aroiza aqə—**uadər** nıxar qəalom, roizak aqə iaxiənxozaalagi **ku**
 qara iqazarouŋ. iara iŋtəbčkəknə y-nbank rəla izlarbou ala.

11-ŋi §. azeipş arba.

ari aŋaragraf aqə axučkua rapxiaza irdəruəit apştaqnə
 anbankuak irpşkanə iŋhaŋu, uərt anbankua ayərəqnə arpşkaga
 dərğa əqouŋ, ui ı aŋu. ari adərğa ı irpşkou aŋtəbčk ayrazə
 irpşkam abŋə hzərbo anban iavadərgəloit. iahhar: irpşkam anban
k, irpşkanə **kı**, aja **ak,ıapa**, x irpşkanə **xı**, aja **axiə, k**, irpş-
 kanə **kı**, aja **akıal** ubas içagiə. ubas abri adərğa ı irpşkanə
 ihaŋu aŋtəbčkua ayraan iarpşkoit.

12-ŋi §. azeipş arba.

ari aŋaragraf aqə axučkua rapxiaza irboit arajara hzərbo
 aforma—**kua**.

48-ŋi adça. ari adçaqə axučkua idərbəpər xpxiazarala
 iakəu irajanə axpxiazarala rəla rəla şalxəu.

49-ŋi adça. ari adçaqə xpxiazarala iakəu ajakua dara
 rxala araja rəlxərouŋ, aŋučkəaraja axigəlou arçayə idirboza-
 rouŋ aja rəla analərxuə araja hzərbo aforma aja afata iaqur-
 garaŋə aŋəoua rŋaçanə. ui ala axučkua xuçə-xuçla iair-
 fəloit aja afata apşarə. naq-naq rapxiəqa izxəsranə iqou
 aan aja afata apşara, uadayxoit uajnaŋ idərbəlamzar, ubri
 aqnəŋ makianəŋ idərbəlazarouŋ aja afata iaiuam aja afata
 adxəlas iamou.

50-րի adça. ari adçawə ianu aqnəp axuɥkua rxala xpɥiazarala iakəu ajakua rɥsaarour, egirəlxrour arajakua xəxi **49-րի** adçawə iſahhaz aipſ araja hzərbo aforma aja afata iaqurgarour ɥaouala. ari adçawə ianu anəqarçalagı aftaxı apɥiarazə aıquə irəmou aqnəp haxiak izəpxiaranə iqou, ari adçawə ianəz ſeildərgaz aipſ eldərgararə, adça ritar qaloit arçayə. araja forma hzərbo axuɥkua inagzazanə ianeilərkaalagı aja afata ialaməryafakua, ɥaouala iaditəmxən ha reihəit. mamzar axuɥkua eskiəngiə ɥaouala adxra ataxəu qərſar qaloit. aɥaouala ayra ianaquçua ubasqan aur, araja hzərbo aforma aja afata ialaməryafakua inagzazanə ianeilərkaalagı aftaxı.

13-րի §. azeipſ arba.

ari aparagraf awə əxuɥkua rapɥiaza irboit xpɥiazarala aja iakəu y-formanə iſəqou, akri aforma aja apɥia eskiəngiə — **a** angəlou, aybaɥi aforma aja aftaxı iangəlo—**k**. abri aparagraf iaçanakua adçakua arçayə axuɥkua iandirbo ireiharour, apſtaqnə ajas iqou zegiə, aja axiənɥo—**k**, angəlam, aja apɥia—**a** ſgəlo. iahhar: aja axiənɥo—**k**, angəla **a**—ſacərdio **ala**—**lak**; **awə**—**wək**, ubas içagıgiə.

51-րի adça. ari adçawə yəqaranə ajakua inagzanə ianu rɥə axuɥkua irboit ajakua izləipſkuam. abri adça andirbo arçayə ireiharour **a**—ajakua zegiə rapɥia iſgəlou iara aja axiənɥo—**k**, angəlam. awərpſkua rzərharazə ari adçawə ianu anays axuɥkua aıquə izəpxio aqnəp ahaxiawə abart reipſ iqakuou ajakua rɥsaaracə dças iritoit.

52-րի adça. ari adçawə axuɥkua xəxiɥi adçawə irdərkuaz ala ahaxia aqnəp ajakua alpſaanə yrala, ajakua zapɥia **a**—gəlou, rəftaxı—**k**, gəlararə iqarçəit,—**k**, axıgəlou **a**—gəlararə iqarçəit, abartkua raan arçayə apɥiarazə axuɥkua aıquə irəmou aqnəp awərpſkua aargararə adça ritarour.

aybaṙi aklass.

1-ṙii 2-ṙii §§. azeipş arba.

art anaragrafkua rʁə iqou rəla axuṙkua rapxiazə irboit iagiarcoit **azçaaraṙi aḥoui aḥou abṙtga zmoui, aḥou ajabṙeizadei** dara uərl axiənto dərgas idərgəloi. arçayə art aḥoukua iaşanə, eilarganə aḥaraqnə axuṙkua drəcxəraaueit. azçaara aan **abṙə hrakxoiṙ**, abṙə təgara aan **ioṙuoṙuanə iqaloit** ajabṙeizadaraṙi aḥou aan iqalazom azçaarei, abṙətğarei, iara axiənto abṙə laquueit.

atşamc aʁə arçayə ikədiçar qaloit art aḥoukua: **azçaaraṙə, abṙtğari, ajabṙeizada** zlou ialkaanə, uayə ila aaxaraṙə aṭablica. aʁarşəgakua aaigar qaloit axuṙkua zəpxio aṙəndə „axrestomaṙia“ aqnəṙ. axuṙkua zəpxio axrestomaṙia aqnəṙ eskirəngiə irşaaueit **azçaara ḥoukua, abṙtəgakuei, ajabṙeizadei**.

arçayə amyə dəkunarşraṙə iaaiğoiṙ abartkua: azçaaraṙə aḥou—**məṙ, uabaqaz uara iaxia?** ajabṙeizadanə atak atara—**sara iaxia aşkoləʁə səqan.**

azçaara ḥou:—**uara iaxia uurok, uçama?** ajabṙeizadanə atak ḥara—**ai surok, şçeiṙ.**

abṙtga ḥou: **ayəzja! İmaafan aouara ḥa auəs juə! marica akəeyḥa aṙa ḥa! xair akuzaaiṙ asovetṙ mṙə!**

3-ṙi §. azeipş arba.

ari anaragraf aʁə axuṙkua eilkaanə irdərrour anbankua, hara hanṙəxuapşua pşrala işçipşəm aipş aṙtəbṙkuagiə zeipşəm, rəxiżkuagiə şçipşəm. art axiżkua y-xkəkənə iqouṙ, akṙi axiż aqnə iaçanakua anbankua irəştouṙ—**abṙə zmou aṙtəbṙkua ḥa; aybaṙi axiż aqnə iaçanakua anbankua—abṙə zmam aṙtəbṙkua ḥa; akṙi aqnə iaçanakueit abart anbankua: a, ə, e, u, i, o.** aybaṙi aqnə iaçanakueit abart anbankua: **m, n, k, p, r, ʁ, r, c, ç** ubas egiərt anbankua iaanxaz zegiə aybaṙi aʁə iaçanakueit arşşkaga dərga ı amṙədraxaz.

art abtə zμου aftəbtkua rqnə ialou anban **u** aftəbtkua y-nbank rəla iarbaʔkuou rqnə iara iaiṣəm anbankua irəvagəlanə ianaabo əqour, axa uəsqaŋ iara zxala ianbanu ha ipxiazam, abtə zμου ha ipxiazaxom. iahhar abart ajakua rqnə; akolxoz-**ku**-a axuq-**ku**-a, atatən-**ku**-a, a-**qu**-a, a-**ou**-ə, a-**xu**-a, a-**gu**-ar, a-**k**-u-ar ubas ičagigə. abart xəxi zəzbaxu hħaz ajakua rʔə anbankua iquaznə iarbou reipṣ anban **u** daʔa anbank iəvagəlanə iahnarboiṭ stəbtək, uərt reipṣ iqou abtə zmam aftəbtkua ha ipxiazour. ubri aqnəʔ anban **u** ara abtə zμου stəbtinə iqəzam, iara izdgəlou anban ayra roizak. **ianamk**, **lagi** egi aroizaxi aiagara aan izdgəlou anbani iarei aidəxra qalom. ihhar: aja **aṭqukua** eitagaʔnə iqaləeiṭ, ubəsqaŋ aja abza **ṭquk** qara inəṭnə egi **ua** egi aroizaxi aiagara qalom. **k u** išeicu qara inxarour. abas ala **aṭqu**-**kua**, ma **aṭ-qukua** ha. abartkua raan axuqkua ailkaara rjəuadayxara iqour anban **u** abtə zμου stəbtini abtə zmam stəbtini ianəqou, axa arçayə aʔrṣəga rajakua rəla eilərkaaraʔə idirbarour. znə idsərbeṭ ha akumkua egürt iapxiaqa aparagrafkua dəzxəsua raangigə axuqkua drəzçaalarour; izban akuzar ckia ianrəzmçə eskioŋgə axuqkua aṣipka qarço ialagoiṭ, egürt rapxiaqa izxəsanə aparagrafkua iqou reilkaara iaha irjəuadayxoiṭ.

anbankua eiftagəlanə cafas irəμου (dara rəxiṣkua) aṭquə iaxuampṣzakua irdərraʔə (irħaraʔə) irçarour. anbankua eiftargəlafas irəμου ahasab ala axuqkua axiʔou aklass aʔə axuqkua rəjləei rəxiṣi rʔər qaloṭ. anban eiftagəlanə cafas iamou adərra daara ixuartour, izban akuzar, ajari arfografiaʔi ajari rəxə ianadərxuo ui rzəmdəruazar rəxə iṣakunago irzarxuazom. anbankua eiftargəlafas irəμου aklass atzəmc aʔə ṭablicanə, anbankua rəxiṣkua ançanə ikədçazar daara ibziour.

abri xəxi zəzbaxu hħaz inagzanə axuqkua irçaracə, iahagigə irzəmariaxaracə, apxiarazə aṭquə irəμου aʔə izxəsxiakuou rqnəʔ rəadərçəlar qaloṭ: a) irtaxəuanaxəryaaua (zaanaça izəpxiaxiou, axuqkua irdərua) abtə zμου aftəbtkua irəçər-sueṭ, b) iaxəryaauēṭ ajakua izlou anban **u**, v) ajakua ianaxəryaaua ajaxutala irṣoiṭ, g) znə iaxəryaauēṭ jaxutak, zlou.

aguata. anbankua rəpxiazara anaharboz ialahamçeiṭ **1**, izban akuzar ui xazə nbannə iqam, irṣkaga dərganə aurr iṣəqou, ajakua, nas y-ajaxutak, zlou, x-ajaxutak, zlou ubas ičagigə.

4-րի §. azeipş arba.

ari արարագրaf աբա axuykua irçoiţ arşşkaga dərğa abtə zmam aftəbtkua irşşkanə iħaŗu rza iřrəvargəlaŗu. arçayə rapxiazə axuykua ari adərğa zəzkəu andirbo ireiħarouŗ iara xazə anbannə iřəqam. irşşkanə iħaŗu abtə zmam aftəbtkua irəvadərgəloit dara axigəlazaalagı. arçayə ari adərğa zəzkəu anreiħalagı aftaxı axuykua dara rxala ialpřsaanə iguar-tarouŗ iara zvagəlakou, nasgiə ajak aqnə arşşkaga alanə igazar, axuykua dara rxala ui arşşkaga zlou aja alanə ħouk y-ħouk rakuzargiə rxə itħaanə iqarçarouŗ. iara ubas ala axuykua auəs azəruraŗə auŗ iřəqou a-32-րի adçə.

32-րի adçə. ari adçawə aħaxia iqou awə axuykua rxala irpřaarouŗ arşşkaga dərğa axigəlou iagiaxəryaarouŗ. ari aħaxia amçədraxaz, arçayə axuykua aynəqa iqarçəşə aurok anrito, apxiarazə aıquə irəmou aħaxia aqnəŗ iaxərylaraŗə dças iritar qaloit arşşkaga dərğa zlou abtkua. iara ubas ala, axuykua ailkaara iaha irzəmariaxoit.

5-րի §. azeipş arba.

ari արարագրaf աբա axuykua rapxiazə ajawə abtə kuou-ouara (ударение) aiufas iamou açara ialagoit. arçayə, axuykua irlasnə abtə kuououara axiataxəu apřaara rəřsaraŗə iazə-qaiçarouŗ. ubri aqnəŗ 34-րի 35-րի adçakua rəə yba-ybala ajakua bařə uaxirəxuarpřua rançala eipřnə, aħara aan eipřəm-kua irħo. nasgiə izəxızu iaçanakua abart reipş ajakua iqou xaz-xazə reipřra anaysgiə anbankua izlayu eipřnə, xpřiazə-ralagiə eiqaranə iqouŗ, axa abtəkuououarakua axirəmou eipřəm, irəçarkua (irəxızkou) ala eipřəm ui irəçarkuala izlə-eipřəm hzərbo abtə kuououara auŗ. art adçakua rqnə yba-ybala eipřnə ajakua iarbakuou rəla axuykua irlasnə eilərkaa-ueit (iguartoit) ajawə abtəkuououara axigəlou.

egiərt adçakua rəə ari արարագրaf aqnə axuykua xəxı iərbaxiou ala aħoukua rəə aja iaxiataxəu abtəkuououara artoit. nasgiə aħaxioukua ianu awə abtəkuououara axiataxkou iartoit.

ara iankou rəə abtəkuououara axirgəlaŗu anərçalagı apxiarazə aıquə irəmou aqnəŗ aħaxiakua abtəkuououara iaxirəkunago idərgəlaraŗə adçə ritoit.

atzamc aφə ʃablicanə abartkua reipş qačanə iknahazar qaloit.

àya	àca	axrà	ayrà	àraja
aɣà	acà	àxra	àyra	aràja
alà	akrà	aşà	àsas	aşarà
àla	àkra	àşa	asàs	aşàra

6-ri §. azeipş arba.

ari anaragraf aφə axuɣkua ajakua y-nbank, zmou rçara ialagoit, ubart reipş ajakua iqou rħara aan y-bɣək, ʃtəbɣnə iʃhahua aipş ayəra aangio y-nbanknə iaharbarour. 43-ri adçafə axuɣkua ajakua idərbou ala aħoukua eiφarɣnə dara ajakua znaalaşa qarçarour.

44-ri adça. ari adçafə aħoukua iyu rɣnə ibɣaɣnə iaɣioɣou axuɣkua iakunagou aja y-nbank, rəla iyɣu rɣsaarour.

apsua ajakua y-nbank, rəla iyɣu rɣnays aurəs bəzɣa aɣnəp apɣta aşqa ialalaz ajakuagio əɣour, uərt abartkua rouɣ: **klass**, **kommuna**, **kommunist**, **akassa**, **akomissia** ubas içagigio. abart reipş ajakua iqou apsəɣala ianaayua aurəs yəraqnə işəryua aipş iyəzarour y-nbank, rəla, ui arçayə açayja rɣə itagalənə ireiħarour, izban akuzar abart reipş ajakua apsəɣala ianahho y-nbanknə iataxəur hħo ihahuam, axa aurəs bəzɣala hanyua aşipka qamçakua dara ryra hzəmariaxaracə inhaɣueit.

atzamc aφə abartkua reipş ajakua alačanə aʃablica kədçarur.

assa	ianbaa	aququa	addra
dannei	aaba	akkar	aa
abb	anaalara	affa ħa	kommuna
auaa	aououua	aṭṭa ħa	klass
kommunist	k.omissia	k.ollektiv	programma

7-ri §. azeipş arba.

ari anaragraf aφə axuɣkua raxiəza açara ialagoit aja afata aφəmkua iadgəlakuou, izəstou **ajəftəngəla** ħa. art aja aftaxi angelou aħou aφə aja izdgelou axə axico hdərboit. art ajaf-

təngələkua aja afata işarəm axuykua ianərdərlağı naq-naq rapxıaqa izxəsranə iqakuou raan daara irzəmarıaxoiğ aja afata apşara.

46-ri adça. ari adçawə igakuouñ ajakua znə ajastəngəla rədgəlamkua, nas ajastəngəla rədgəlanə, arçayə znə axuykua aja, ajastəngəla amamkua, nas iamanə ckıa iaxuairpşueiğ, dara rxala ajaknə idirbo eipşəmkua izlaqou ala axuykua rxala ajastəngəlanə iqou guartoiğ. ui anərpşaalagi xazə aja izdgəlou aja iafaknə iyəzar afata ɣaouala iadərxueiğ. ubas macarala egiərt ajastəngələkuagiə aja ialkaanə irpşaaueiğ. abart ajastəngələkua eilkaanə adərra iaha axuykua irzəmarıaxaracə izxəsnə irçaxiou rxə iadərxuarouñ, iaagar ajak—**abahya, abahyaqə,** akri aformaşə axuykua izxəsnə irdərua **a** aurn, ui apşawə ajas ialou zəgiə rapxıa igəlouñ. ui ari aja ianacrərx ɣaouala abas **a—bahya** ui anakuxa, aja **abahya** fatas iamou **bahya** aurn. aybarə aja forma **abahyaqə** axuykua irahazar qaloığ ari ajaşə irdəruai irzəmdəruai ɣaouala eidərxrarə, uəs aja **abahyaqə** ianeidərxlagı abas iqaloığ **a—bahya—qə.** ara axuykua rzə işəcnə iqou—**qə** aurn. egiərt rdəruai. arçayə ireiñoiğ oğ işəcnə irdəraz **qə** ajastəngəla ha işaftou. iara abas ala egiərt ajastəngələkuagiə rpşaaueiğ.

47-ri adça. ari adçawə askobka itəgəlouñ axuykua irçasa ajastəngəla xkkua zəgiə. ubart axkkua zəgiə ajak iatanə ineitak-aaıtakua añou qarçarouñ axuykua. iaagar ajakua: **teimər, azə,** abra aja **azə** axuykua akakala ajastəngəla xkkua atanə añoukua alərxrouñ. ui abas iqarçarouñ: **teimər azawə dəqouñ. teimər azaqnə dəqouñ. teimər azaqnəx dəaueiğ. teimər azaşqa dceiğ. teimər azaxıə dceiğ.** iqouñ ajastəngəla ajakua zəgiə rqnə iaanamxuə. ui **qa** aurn. ari aarxueiğ ajakua: **akalakıua rəxıs, aynə, auəşhartakua** ubas içagıgiə. iaarxuom ajakua: **azə, amşən, aorba** ubas içagıgiə. iahhar, apşəfala irñom **aquaşqa** sceiğ ha, aquaqə sceiğ rñoiğ. ubas içagıgiə akalakıua rəxısıgiə. ajastəngəla eidkəlanə iuzñom abas: **azqa sceiğ** ha, iharup **azaşqa sceiğ** ha, **amşənqa sceiğ** ha, iharup **amşən aşqa sceiğ** ha. abas ajakua ajastəngəla—**qa** izdəzkəloi izdəzmkəloi rajouñ, abart reipş ajakua izdəzmkəloi izdəzkəloi ajakua axuykua dara rxala apşara rəşoiğ. ubri aqnəx arçayə axuykua apxıarazə aıquə irəmon aqnəx ixadərpaaraşə adça ritar qaloığ aynə ruok anəqarçə aan.

48-ri adça. ari adçawə ajakua askobka itərgəlanə iqou ajastəngələkua dousə iaxırəkunago irətanə añou aqaçara axuy-

kua ialarçarazə aurn izəqou. abra iarbou ajakua ajastəngəlakuā
rətanə ahou alxra anərçalagı aftaxı arçayə axuukua izəpxio
atquə aqnəʔ aurok irəməu iaxərylaarʔə ajakua rəmy zəzxaşa
ajastəngəla rətanə ahoukua rələrxraʔə adça ritaroun.

49-րի adça. ari adçaʔə ahoukua iaagou inagzanə iyəm,
iataxəu aja axiərgəlaʔu aʔoukaraja gəloun. ui iataxəu aja axuukua
dara rxala iryəroun, ajastəngəlakuagiə pšaənə irəçrfə-
roun, abartkua rnays apxiarʔi adçakua raan arçayə işəqaiçoz
aipş, axuukua apxiarazə irəməu atquə aqnəʔ aurok irəməu
ajakua ajastəngəlakuā zmanə iqou iaxərylaaueit, ajastəngəlakuā-
giə irəçrfueit. ui ala axuukua iafcəloiʔ ajastəngəlakuā dara
rxala apšaara.

51-րի adça. ari adçaʔə axuukua xəxiʔi adçakua rqnə
aipş ajastəngəla ajakua rçəxuanə iəngəlou izdgəlou, iara ajaf-
təngəla iadgəlou zeipsrou aipş, aja iaçənanakuagiə dəʔaknə işə-
qalo guartoiʔ, irboit.

1-րի §. aho.

1-րի adça. Իրօքիա abra զգա asaxiakua րնու rչə iaho. aսկun ize iaho, nas azoiab lչə iaho, ui anays aրի ize iaho. iaxəjyaal aսկun ize iaho.

azoiab dyueit.
aրի dրիueit.
aսկun dapxioit.

2-րի adça. iaxəjyaal abra զգա ianu, շոնə aynaբ psրkua rչə iaho, nas aynaբ psaaրkuei aրaraxkuei, agəgրəgkuei rչə iaho.

aynaբ psրkuei apsaarکuei, aրaraxkuei,
agəgրəgkuei rբրə.

aբə kրiəրkրiəրueit. aj qaauelit. auasa qaauelit.
aհa օւսըրueit. ala շueit. acguə kրիueit. abga uəueit.
amր xuaauelit. abnaր bbueit. akւտə karkարueit.
arbaօւ րnatueit. alահ դըրueit. aդarmaչəs aրa
aհօit.

3-րի adça. aբə iqanaչօ akə րguə itak, egրiտհa ajala. nas րjյə. րguə itakəչ yոնə րanalgalagր, iaxրiռրչaz տօրկա րըրլ. ճըրյagրիք ճաբakə aբə iqanaչօ րguə itak. iara uրgրə ubas րanəit.

4-րի adça. Իրքիա օրթն ազն իանու, ախի ազն իանու, պա ազն իանու, ամատ ազն իանու, արժու ազն իանու, ահնի ազն իանու.

Իազննրյն ալա անդամտա թոյկա աալղարա ինրն քաշնանարղա. իշն ինրնալա սայն ինրնիտ ահոն աշննա ախրնո.

dousə eitaçlas irəməu.

օրթն շոնի. ախի րնրնի. պա րնրնի. ամատ հաշնի. սասա ննրնի. ահնի րնրնի. ախա րնրնի. սասրթն ճնրնի. աճառն րնի.

**agutakə iaarçanə inagzanə ajala ihou
iaxizur ahou ha.**

5-րի adça. օրթն շոն իանու անաշնյնն աթոյկարղա աշննախրնս իյն իախնոն ալախա ահոն ալղարն. ահոն աշննա անրնալալ թոյկա ինրնալ.

iqarço zlaqarçozı.

ա քարթն: օղն օրթն իախնի. իախնա... մարկաթնա... օրթնա... րնրնա... մհալա... սնսաղա... յնարնա... քաղա... շնղա... ղալնա...

(իլալնի, իյն, ինրնի, ինրնի, օրթնի, օրթնի, իրնի, իրնի, իրնի, իրնի, իրնի, իրնի).

6-րի adça. ա) Ինրնա օրթն քոլն քոլնաղանն շոն ահոնալա շնն. նս ահոնալա շնն օրթն օրթն շոն. ինրնա, ինրնալա ահոն օրթնալալ շոն, օրթնալա շոն շոն, օրթնալա շոն շոն, օրթնալա շոն շոն, օրթնալա շոն շոն, օրթնալա շոն շոն, օրթնալա շոն շոն. բ) իաշնյալ ահոնալա օրթնալա շոն, օրթնալա շոն շոն, օրթնալա շոն շոն.

kolxoz pyratagalan.

օրթնալա շոնալալ.
օրթնալա շոնալալ.
օրթնալա շոնալալ.
օրթնալա շոնալալ.

ա Յ Յ Ն.

aboukua kapsoit.
amş xıřafaxoit.
açaara ialagoit.
açx duxoit.

7-րի adça. iaxəjyaal ahoukua eiftargəlanə asaxiakua şanu aipş.

sahfa apenqər lrəckioit.
məy dəyueit.
safa agazet dapxioit.

8-րի adça. ianaxəjyəlo aţoukaraŗa acəmxuras itərgəl iataxkuou ajakua. ahoukua axiənpŕo cpxiaza aţouka řərgəl.

iqarço zlaqarço.

asoukua xiarxıla irxueit. akıuac pərqoit...
aynə rpssoit... amfə rxueit... aŗ rtaauelit... abəca
rfoit... adgıəl rŗaouoit... guərıa... řakıla... řerola...
mhaŗıla... mhapıa...

(traktorıa, řmaŗala, eixala, ymsagla, řəzbala, mŗəřıla,
eıguəřıla, izaxueit, ixəsueit, iyueit. axarŗə rŗueit, abəsta rueit).

9-րի adça. řarxia abra çqa ianu ařaxıa (բազմաբան). ařou
axiənpŕo cpxiaza maŗk řaagəlala. ařaxıou aqnrəř ahoukua
axəjyaal abas: řarxiaza ařou y-ajak, zmou, nas x-ajak, zmou,
ui ařtaxı řf-ajak, zmou, ui anays xu-ajak, zmou açəxu řanŗaŗı
bŗ-ajak, zmou.

ojſta amra apasa aipſ icanə ipxom. apſa oiey sueiſ. aſxa iaxiabalagi aſə əkur. auaa maſapxala rſeilarhoiſ. ojſta ačlakua abouiə rſam. axita qaləeiſ. açaara ialagəeiſ. hkətan eimaaſəlta itapso aſə k, aſur. aſaracaſa laçgara iceiſ. məy ſaracara haxıcaz iſarə aſə iarceiſ. azənra amſ duxoiſ. ataaſa iaanza ſazina, agazet dapxianə lani labi aſabſ ralhoiſ. ſazina uaxa danaiua lıxapəckua xapəcrəckıagala irəckianə diueiſ. (dəſtaloıſ).

10-ſı adça. iaxəjyaal abra çqa ianu aqnəſ rapxıaza ahoukua azən aſə zho, nas ahoukua apxən aſə zho:

amra daara ioieynə ipxoiſ. atatən rəpxra iaſə-kəmtour. aſk, unſa abaarakua rqnə aſqıakua rhaueiſ acabləkıkua rk, razə. ak, olxozaa atatən yənp Ƴəxra ialgaxeıſ. daara içaauieiſ. ak, olxoz uayə k, iasəgu Ƴnak, yajei jaba ſaſa atatən irəpxueiſ. akuabaa sabaa ləeiueiſ. aſxakua ipſueiſ. aqkurei yənp raſa idraſeiſ. auaa maſapxala eila-hour. aſk, olıkun iſqutra iqunçanə aça dəkupalo aſk, ol axı dcoiſ. acakua qaləeiſ. ak, olxoz-ıkunſa ſeıgudça qarçoiſ. apſasakua artiſ. ap-hakua qaləeiſ. arasakua Ƴərxueiſ.

11-ſı adça. rapxıaza abra çqa ianu aqnəſ iaxəjyaal ahoukua, aſəmou zauad aſə zho, nas ak, olxoz aſə zho.

ak, olxoz aſə aſraktor aargəeiſ. auəsunſa aſəmou zauad aſə aſtanok, iadgəlouſ. ak, olxoz mxuər-stakua eızakəur. aſəſ ſaanza azauad abəkı iasu-eiſ. aapənra ſaaiz aipſıqıa ak, olxozaa alaçarei atatən feida arxəiarei ialagəeiſ, aſəmou zauad

афә аҗәмәи қарҗоит. ақолхоз афә иара ақолхоз
ialou adgiel eicərzeipşur. aқolxozaa aқk ieipş
аҗәсиуара ialagәeit. oқolхоz uayә mәy bzia
auәs axiuәz azә әrremia irteit.

12-ғи адҗа. іархиа abra җқа іану аја einraala, аһоукиа
axiәnjo cpxiaza maуk іaagәlala. іaxәjyaal аһоукиа аҗарf ағә
zһо, арstһa ағә zһо. акуағә zһо. adgiel şәqalaz ағә zһо.

аарән-куа.

аҗарf қарfза,
іааҗәрҗт feҗза.
арstһa eilaуza
іаaxәlt ilafcaza.

афәәeit, афарxxәeit,
рşa dәdralәei,
mca maҗәsralәei,
јаqua xuaxualәei.

iddә maҗәsnә,
imcabz laşaranә,
ікуарşayә іһанә
іқәәeit җқа.

dgiel rpsahaganә,
haskiәn aagaganә,
bahya ррşzaganә,
iqalәeit іара.

raxuә рpsәlaganә,
фyра aazaganә,
zegiә rzә ixuartanә
irouf auaa.

13-ғи адҗа. іjyә іxә itxucaanә аһaxiou (раскәә) „aşkolәi
aқolxozi“ һа xәs iatanә. znә ajala іһa, nas ajala іһaz jyә.

aḥoukua ḥanrəlgo abart ajakua çqa ianu rəla ḥalaga. aḥou açəxua annjalagi iḥərgəl tɔyka.

aşkol ykunjeyi akolxozaai irəbjarçt aicxə-raarazə ad.... akolxozaa aşkol uətra rzərjaou.... ajla iataxəu rərtar.... adgıəl rjəga rzərpşa....

aşkol ykunja rxə iadərç.... akolxozaa anarə ançara zzəmdərua anarə ançara ddərcaar.... apxi-arta ynə iacxəra.... atatən eithara aan irəcxra....

14-ji adça. art çqa ianu ay-ḥaxiak. (два рассказа) rçə ajakua iaarḥnə ianur. iaxəjyaal ajakua işakunago eikurḥanə irgəlanə.

1.

amca əzə iakurpoit.
zafas açla iləyriḥ.
amjəḥ açla aləyriḥ.
aj abga aḥt.

2.

aqkurei akambaf aḥt.
akuḥə abga aḥt.
aj aḥəs ajeit.
azaxua aqma aḥt.

15-ji adça. iəbje rdunə ḥrəpxia çqa ianu ax-ḥouk. ajas iabəkuu abje axiəlaqua ak.ri aḥou aqnə? ayba.ri aḥou aqnə? axpa.ri aḥou aqnə?

iaxəjyaal art aḥoukua, ḥou çpxiaza abje axiəlaqua aja iaçfnə iqatça.

san akolxoz açə auəs lueit.
san akolxoz dalour.
san auəs lueit.

16-ji adça. xəxi.ri aipş iqatça.

hara atatən narəla iḥəxnə iaḥrəpxueit.
hara atatən narəla iḥəhxueit.
hara atatən ḥəhxueit.

17-րի adça. iaxəjyaal art ahoukua, hou cpxiaza iaçəi
aja, apxiara aan abtə xiəlaqua.

atraktor abtə goit. atraktor ixaranə abtə
goit. aeroplan ixaranə xəxi abtə goit. pəya
atatən irəpxueit. ala xara abtə goit. temər azla-
garaxı dceit. damei akolxoz aφə dōeyur. xəq-
guat ajkua ikəur.

18-րի adça. abart çqa ianu xəxiyi şəqatçaz aipş iqatça.

aşkunja coiit. aşkunja aşkol axı icoit. aşku-
nja aşkol axı acarazə idəkulit.

azaya açaa xtəlt. azaya iacə açaa xtəlt. azaya
iacə auəxa açaa xtəlt.

ađəoiba aagəlt. ađəoiba ixaranə iaagəlt. ađə-
oiba aştancia iağəxaranə iaagəlt.

**añou axiəntə abtə laqueit, hamtakgə iaan-
φasueit. ayra aan ua idərgəloit tōuqa.**

2-րի §. añou aφə ajakua reiftargəlara.

19-րի adça. ajakua iaşanə eiftatərgəl abri iaφərpşnə:

kunğa dəyueit.

vania... mifa... maşa...

(akolxoz, abrigada, amxuərsta).

hara... hara... hara...

(aşkol, atatən, aqai).

hara... hara... hara...

20-րի adça. işaxutou eiφkaanə ajakua dara-darala eidət-
kəl ahou rəlçraφə.

aφərpşə: azauad auəs auan:

azauad... afabriqa... akolxoz...

(auan, ruan, auit).

sara... uara... iara... hara... fara... ant...
 (hapxioit, apxion, fapxion, uapxioit, sapxioit, dapxioit).

21-րի adça. abra çqa iankuou ianaxəjyəlo aţoukaraĵa acəmxuras aŋou aφə iŋərgəl iakunagaxaşa ajakua azçaarakua zlaqou ala. azçaarakua ianaxəjyəlo ibŋaŋəŋ.

a a p ə n .

apxara qaloit... (ianba?)

adgıəl eĵaxoit... (izla?)

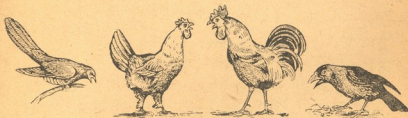
açlakua rφeilarhioit... (izla?)

amxə iĵaouoit... (darban?)

aapənra ixənhueit... (iarban?)

(aapənra, haskiənla, bonəla, akolxoz uayə, ajç (ajçəs).

**3-րի §. ajaxutei (слог) ajaxutala
 işanə aiagara.**

ku-ku! kar-kar-kar! kər-kə-kə-kəuu! qər-qər!

22-րի adça. abnaφə uyəza uazdamər zaxızu duĵəzər işpa-izφutua? xara dəqazar? aja xutakua anuhalagı unarə qiala. saouəm şpaizφutua? aja xutakua anuhalagı unarə qiala. temər izə anφutua? iadər izə anφutua? xafəm izə anφutua? aja xutakua anuhalagı unarə qiala. işparəzφutua hanaŋ? tşkua? baĵa?

23-րի adça. abart çqa iankuou ajakua axəjyaal, ianaxə-
 jyəlo ĵaouala ajaxutakua (aslogkua) eidəŋx.

aφərpşə: uaz-da-mər, xa-kuəĵ, giad-lay.

saouəm, kuataf, kadər, teimər, mazlou, kam-
 fəf, iadər, tşkua, baĵa, hanaŋ, xafəm, damei,

xaqguat, pəfta, ɥaɥi, kuakuana, almaxsit, ɫi-man, niɫua, mamsər, xuatxuat, gəd, hanifa, kuəta.

**aja xutala eiɥarɥour izleiɥarɥakuou
irəxiɥur axutakua.**

24-ɥi adɥa. ɫə itaɫxuəc axizkua aɥəxuɥanzaɥi axutakua iɥalaraɥə abartkua:

— dər, — laɥ, — ɫəm, — tal. ɫə itaɫxuəc axizkua, apɫiazaɥi axutakua (aslogkua) ialagaraɥə abartkua rəla: kəm —, maz —, xa —, uaz —, ɫəɫ —, (kədər, batal, ɥiadlaɥ, xafəm, ɫəɫkua, xakuəɥ, mazlou).

25-ɥi adɥa. inagzanə iɥə apsaarɥkua rəxiɥ. ajaxutakua ɥaouala eidəɫx.

apsaarɥkua.

ar- ...	aɥ-lar- -oira
aɫi- ...	au-ar- -na
aku- ...	ac-ab- -na
aku- ...	aga-uar- -qapɫ

(arbaou, aɫili, akuɥə, akuata, agauarɥaj, aɫəmɥarqapɫ, ardəna, acabləkɫ, arxiəna, auarɥaj, aɥəsoira, aɫlarɥuku).

26-ɥi adɥa. abra ɥqa ianu aɥuɥkaraɥa acəmxuras iataxəu ajaxutakua (aslogkua) ɫərgəl. ajaxutakua ɥaouala eidəɫx.

an- ... -yə	... -ɫɫu -ayə
akol- ... -aa	... -ua -yə
aga- ... -ɥaj	... -xɥə
axə- ... -yə	... -kəl - ɥkun
... ga - dir	... ɥa - yə

(abrigadir, anxayə, akolxozaa, agauarɥaj, auaaɫɫuyə, aɥə-uayə, azaxuyə, aɫkol ɥkun, arɥayə, axərɥudyə).

27-**ṛi adça.** Ἰαρχία ἀβρα ἄνα ἄνα „okṭiabriaṭ“ ajakua xutala išanə. ajaxuta ερχίαζα Ἰαρχία Ἰαρχία. iaxəjyaal ajakua xutak, zμου, nas ajakua zegiə y-xutak, zμου, x-xutak, zμου.

okṭiabriaṭ raṭa.

akə, yba, xpa, pṭba,
ἰεῖστανῆλα ἰεῖστανῆλα ἰεῖστανῆλα ἰεῖστανῆλα
adunei exiabalagi iqam,
hara haipš iguroiaxuu.

28-**ṛi adça.** ἀβρα ἄνα ἄνα ἀκίεσκυα iaxəjyaal abas: rap-xiaza aja xutak, zμου, nas y-xutak, zμου, ui anays x-xutak, zμου.

uazdamər. hanaṭ. məy. ṭəskua. xakuəṭ. giad-laṭ. saoiuəm. kuataṭ. kadər. baṭa. xiəçkuər. kuər. faib. kubrəc. kamaṭəya. mkəd. marica. fazina. habaṭ. teimər. teimraz. kamsagu. ṭonia. kamṭəṭ. maṭagua. xməy. kuərṭa. xafəm. kaməgu. takuəna. kuərṭa. minaka. xəgu. iadər. daj. guaj. marəka. difa. xuanəkia. xəṭ. zaṭ. Ἰxanəqua. xarara. kuəya. guandəṭ. guafana. esma. safia. hanifa. kuənṭa. haqəm. nikua. damei. mṭəṭ. arikua. farəṭ. pṭfan. xamsada. kiagua. qaoiuarua. qarua. xənṭ. oiuaza. iazəgu. qatkiar.

29-**ṛi adça.** ἀβρα ἄνα ἄνα axəjyaal, ajaxutakua (aslogkua) ἰεῖστανῆλα ἰεῖστανῆλα.

akuəṭkua qarqarueiṭ,
akə kuṭaouiṭ açazaar;
yəqa auaa parparueiṭ,
pari dikuani rakuzaar.

zana aṭba ἰḥamtami,

„aamstei akakan xuapsei“ ḥa
atauadṭa iqarəmfai
aamta ialšazi ḥa.

aṛi gəq, uəqma gədə,
 uaxi aṛiraxi iumgan,
 duk zzəmdərva ugulaṛa,
 akəqouṛa iumṛan.

zguə bziam auayə,
 gəd iṛiraxi umcalan,
 uṛə du aṛəya ianknə,
 uaxi aṛiraxi iumgalan.

aja aroiza aṛə ianamkṛagi xutak (слог), ma
 iara egiərt axutakua (слоги) iaanxaz egi aroiza
 aṣqa iiagazar qaloit, axa axuta (слог) qazço
 anban zaṛək, amacara aitagara, ma aanəṛa
 qalom, iara ubasgiə xutak, iṣanə xaz-xazə aroizakua
 rəṣqa aqaçara qalom.

30-ṛi adça. abra çqa ianu axəjyaal, ianaxəjyəlo iaṛarba
 ṛaouala, aja roizak aqnəṛ dava roizak aṣqa iṣiagara.

aṛarṛṣə: da-nazaaiguaxa, danazaaiguaxa,
 danazaaiguaxa, danazaaiguaxa.

akolxoz, dananazaaiguaxa. lazauadoiey. afab-
 rika. asovxoz. aṛrakṛor. akəiṣoveṛ. aṛioner.
 akommunist. akomṛar. arqapṛ. kerazaa. aṛmara.
 aṛaga. akalaki. abrigadir. auəsuayə. akolxoz-
 uayə. alaçaga. aṛarxəga. araṛaga. aṛkureiṛ-
 rəga. aṛuarçari.

4-ṛi §. aṛtəbṛ.

31-ṛi adça. abra çqa ianu iapxia, iguaṛt zaqa ajaxuta
 əqou.

ab. an. aj. aṛ. aṛ. aṛa. axu. axuə. ar. adaou.
 ada. adaṣ. aṛag. al. ara. aṛə. aṛa. əquaz. aqua.
 aga. axia. aṛ.

art xəxi fəpəxiəz əjaxutakənə iqou ifšo fanalagalagi ifouazi? iahhər; əjaxutakənə iqou an. ar. art haxirəxuapşua eipşnə irəməuzi? eipşəmkuagiə irəməuzi? dara abart aybagiə eidkəlanə fəzəxuapşəz aipş egiərtgiə eidkəlanə fəzəxuapş, izləeipşkuam gualt.

32-ri adça. abra çqa ianu ahou kɪəfkuə rqnə, hou cpxiaza aybaɾi aja igəlou inagzanə iyəm, aɾoukaraɾa axigəlou iyɾu aftəbɾkua axiəyɾu aɾp. ixala iakunagua aftəbɾkua fərgəl.

ala şu... aj qa... aɾə kɪəɾ... akutə kar... arbaoui ɾn... acguə ki... aha ouəɾ... aykun dəyɾ... azoiab dəxu... apşə suo... akua læi... amra pxo... amş dd... açx laf... san akɾəlu... sab djaoui...

(—oit, —marueit, —coup)

33-ri adça. ifəpşaa roiaza cpxiaza ajakua, dara uərt ajakua dousə zaqa əjaxutakua rəməu gualt, ui anays əjaxuta cpxiaza zaqa aftəbɾkua əqou.

1. aynə. aɾ. atuan. apenqər. atzəmc.
2. ayanax. amhaɾ. ayuan. aləxuta. aifa.
3. aɾag. aixa. aħəzba. adərdə. adərdxa.
4. aya. abəsta. ayaɾ. ailaq. akambaf. akaf.

ajakua fəbɾlə eifəɾɾɾ.
aftəbɾkua anbanla iarbouɾ.

5-ri §. aftəbɾ ku.

34-ri adça. iyyə abart çqa iankuou ajakua, iagiəlfha aftəbɾkua akəkala dara ajakua zləeifəɾɾɾ. nas ialix aftəbɾkua y-nbank rəla iarbakuou.

akuar. akumpɾəl. akuac. akurma. akulandər. akubrə. akuarra. akuarəi. akuətə. akuəkəuə. akuatə.

aftəbɾ ku y-nbank,—k + u rəla iarbouɾ.

35-րի աճճա. abra զճա iankuou ahoukua րճճ աճաճա րճճճ
ipşaanə iaxəjyaal y-nbank rəla iarbou aftəbɟ **ku.**

akun akurhɟ dalaxumarueiɟ. akuata zsoiɟ.
akuar xəçən amxə iaçaltɟ. kumpɟəl aya anənɟa
aiŋa dəkusuan. kumay imxə araxu irfeiɟ. kurɟa
aɟ itaaueiɟ. kunɟa aɟuə dapxiəiɟ.

6-րի §. aftəbɟ gu.

36-րի աճճա. iyyə abart զճա iankuou ajakua, iagiəŋha aftəbɟ-
kua ajakua zləiɟarɟkuou akakala, nas ialɟx aftəbɟ y-nbank
rəla iarbou.

aguar. aguarp. aguər. aguə. aguala. aguəla.
agulak.a. aguroiara. əguədçara. aguaara. agu-
amçra. aguəp. agudlara. aguatara. agublra.
aguəoiara. aguaoui. gunda. guəndəf. taguagua.
aguaguara. guandra. gudouəta. gudou.

aftəbɟ gu y-nbank,—g + u rəla iarbou.

37-րի աճճա. abart զճա iankuou ahoukua zləiɟarɟu aja-
kua րճճճ ipşaanə iaxəjyaal y-nbank rəla iarbou aftəbɟ **gu.**

akolxozaa guəpyək, rəplan zaanaça inarg-
zeiɟ. aguar kurşou. aguər pɟeiɟ. guəndəf
abəsta lueiɟ. guəndəfi gundei azxaqa iceiɟ. guəd
dkolxoz uayur. guəd atatən rəpxra dalgəeiɟ.
mamsər acəfei aguəxui imou.

7-րի §. aftəbɟ ku.

38-րի աճճա. iyyə abart զճա iankuou ajakua, iagiəŋh aftə-
bɟkua izləiɟarɟkuou akakala. nas ialəɟx aftəbɟkua y-nbank
rəla iarbakuou.

akua. akunə. ahakua. akulara. akuṛara. akuhara. akura. akuab. akuabaa-asabaa. uakuəm. akuakua.

astəbɣ ku y-nbank, -k + u rəla iarbouɾ.

39-ṛi adça. abart çqa iankuou ahoukua zləiɸarɸu aja-kua rɸnəɸ ipşaanə iaxəjyaal y-nbank, rəla iarbou astəbɣ **ku**.

san akunə lpoit. amş akua læiueit. safa amya dəkup. ahakua ɸaləeit. rəɸa aṛa dəkuləeit. aḥəḥ amaxu ikuṛouɾ. akuab kḥahaur. akuabaa-sabaa læiueit. kadər akdə dakuhait.

8-ṛi §. astəbɣ ou.

40 ṛi adça. iɸyə abart çqa iankuou ajakua, iagɸəḥ astəbɣkua ajakua zləiɸarɸu akakala, nas ialəḥ abəɣkua y-nbank rəla iarbakuou.

aoiura. aoiuə. aoiuərra. oiuaroiuar. aoiuoiuara. aoiura.

abɣə ou y-nbank, oi + u rəla iarbouɾ.

41-ṛi adça. abart çqa iankuou ahoukua rɸə ajakua rɸnəɸ ipşaanə iaxəjyaal y-nbank, rəla iarbou astəbɣ **ou**.

aɸə aoiura axouɾ. oiuaroiuar itatən arlan neigzeit. fazina xuɸə adafmaoiuə dəkupouɾ. aḥa oiuəruit. kolxozaa nxaḥala iouoiuouɾ.

9-ṛi §. astəbɣ qu.

42-ṛi adça. iɸyə abart çqa iankuou ajakua, iagɸəḥ ajakua zləiɸarɸu astəbɣkua, akakala, nas ialəḥ astəbɣkua y-nbank rəla iarbakuou.

aqua. aquəd. aquara. aquaquara. aquart. aqu-
arəl. aquard. aquəxra. aquəua. aquəua. aqua-
raoi. aquəx. aquaqu. aquanda.

aftəbɿ qu y-nbank, — q + u rəla iarbour.

43-ɿi adça. abart çqa iankuou ahoukua ĩrəpxia ahou aja-
kua ialou y-nbank, rəla iarbou aftəbɿ **qu** zlanə iqou axəjyaal
aftəbɿ **qu** iaçəif.

akalaki aqua apsnə aħəntkarra aihabəra ɾar-
tour. amaqa aquən amfeit. amşən aquara axaħ
əkuɿur. aɸə aquaqu ɿdeit. aquarəl akuyarkua
irxaɾour. aquəd aqma iaft. aquart akuyarkua
aazoiɿ. aquard fazina xuyə dəkuɾour. aixa aquəua
ala asal alasçoiɿ. aquaraoi ala aɸuəra rkəit.

10-ɿi §. aftəbɿ xu.

44-ɿi adça. iɿyə abart çqa iankuou ajakua, iagiəħ aftəb-
ɿkua akakala ajakua. ajakua zləiɸarɾkuou, nas ialəix aftəb-
ɿkua y-nbank, rəla iarbou.

axuə. axuərma. axumarra. axu. axuarta. axura.
axua. axulamçəs. axuarzəxi. axaxuə. axuəc.

abɿə xu y-nbank, x + u rəla iarbour.

45-ɿi adça. abart çqa iankuou ahoukua zləiɸarɾu ajakua
rqnəɾ ipşaanə iaçəjyaal y-nbank, rəla iarbou abɿə **xu**.

aixa axuə iaɿfeit. arđəna axuərma afoit. acguə
axuarta italt. acguə axua ilaɾour. arqudɾə axuə
aseit. acguə axubərlə ikuɾour. iadəz axuanə
dəkugəlouɾ. kuana axuərma iqufoit. kaməgu
inaɾə ixiueit.

11-րի §. *astəbġ rəşkaga 1.*

46-րի adça. Իրօքիա abart զ՞գա *ajakua* *eiçaynə iyu.* Իրօքիաքս քիւ, իհա *ajakua nbanla izləiƆarƆkuou rəla izləiƆiƆkuoui izləiƆiƆkuami.*

axə—axiə.

iaxa—iaxia.

axa—axia.

akər—akier.

ubas *içagıgı.*

47-րի adça. abra զ՞գա *ianu aqneƆ iaxəjyaal zaanaça apƆƆkuei apsaarƆkuei rəxiƆ,* nas *egıert axiƆkua;* *iagiacıf adərga 1.*

akiakua. axiə. arbaou. arxiəna. aouaƆama. akierb. ahaqia. atəou. adaou. aƆəxi. aƆouə. axia. aƆaou. aƆəou ubas egıertgıə.

astəbġkua irƆşkanə ihaƆu ipƆkam anban anays arƆşkaga dərga 1 anavagəlalagi iarƆşkoif.

*arƆşkaga dərga 1, iapsəlamkua, apƆta aqne *ajakua ialələ irƆşkanə astəbġkua ihaƆu rzəhanə irƆşkaganə iqouƆ. iahhar, urəstala „Польша“, apƆətala iyƆur poliƆa ha; engelı apƆətala —engelı ha ubas egıertgıə.**

12-րի §. *arajara hzərbo aforma kua.*

48-րի adça. *ijyə abart զ՞գա iankuou *ajakua akakala. ara išanu aipƆ eiçaynə. eidətkəl iakəui irajoui, izləiƆiƆkuam ałərba.**

i z a ħ u:

1. *acguə*
2. *ala*
3. *akuƆə*
4. *akambaf*
5. *aqma*
6. *aj*
7. *auasa*
8. *añəs*

i r a ħ o u:

1. *acgukua.*
2. *alakua.*
3. *akuƆkua.*
4. *akambafkua.*
5. *aqmakua.*
6. *ajkua.*
7. *auasakua.*
8. *añarkua.*

9. aφə	9. aφkua.
10. arbaou	10. arbaoukua.
11. ačla	11. ačlakua.
12. amφə	12. amφkua.
13. aynə	13. aynkua.
14. amxə	14. amxkua.

աքրիազարա ռաթա հնարբօիտ — կուա.

49-րի աճա. abart ajakua զ՞՞՞՞ քրիազարալա իաճնə իանկուօս իրəլիք աքրիազարա ռաթա abri aformala.

ափարթսə:

ի շ ա լ ՚ ՚ :	ի ռ ա յ ՚ ՚ ՚ :
1. aħənap	1. aħənapkua.
2. ačəs	2.
3. amxə	3.
4. aanda	4.
5. aqkurei	5.
6. aլ	6.
7. ալա	7.
8. atatən	8.
9. apħəs	9.
10. aha	10.
11. aħa	11.
12. ալա	12.
13. atəou	13.

50-րի աճա. ĩrəpxia abart զ՞՞՞՞ իանկուօս aħoukua շլəiփարթօս ajakua, շəքրիազարա շալու շegիə իաչəյաալ, իagիրəլիք աքրիազարա ռաթա ղaօուալա իzճgəլօս ալա իadքնə arաթա ĩzərbօ aforma, naš իաչəյաալ ajakua աքրիազարա ռաթakua ĩzərbօ, իqալճa uəրտ իaճəս քրիազարakuaնə.

akambal ճakəսր. aj hxiaxeit. aφə axkaara ialօսր. akutə takəսր. arbaou փnatueit. ala šueit.

aħsa zaagara iceiř. akuata zəsoiř. ačəs pəruieiř.
 alaħa qəruieiř. aφə kɪərkiərueiř. abga uəueiř. aħa
 ouəruieiř. axiaɣ qəzueiř. ačla abouə aaueiř. ařər
 rfoiř. aħaskɪən iaɣaxəeiř. aɣ oɪərləeiř. ařama artiř.

13-րի §. aja axiəɳo—k angəloui, ajakua zegiə rapxia—a řgəloui.

51-րի adča. ĩrəpxia abra čqa iankuou ajakua, zaanača
 arəmaraxi ianu, nas arəonaraxi ianu. eidəłkəl dara formala
 izləeiřskuam, nas irəčarkuala izləeiřskuam.

ařrakřor	řrakřork.
akolxoz	kolxozk.
ařmarə	řmarək.
aφə	φək.
aɣ	ɣək.
aj	jək.
auəsuyə	uəsuyək.
anxayə	nxayək.
amφə	mφək.

iarbanzaalagı řredmeř iqou iriıou akə ial-
 kaanə ianarbařu, ařredmeř axiz ačəxua axiəɳo
 igəloiř aftəbɣ—k, iaħzrbo ialkaanə ařredmeř
 iaiıou řakuu. aftəbɣ—k, gəlamkua ařredmeř
 izeııou axiz anarbou, iaħħar: aφə—ui ialkaanə
 ařredmeř ĩnarbom, iaħnarbo ařredmeř axkə
 (iziıou) axiz aıř.

ařredmeř axiz ianavagəlou arařara ĩzərbo
 aforma—kua uəsqangıə abɣə—k, angəlo qaloıř.
 iaħħar: ařkua, φkuak; ara iřaabo aıřř ařred-
 meř (aφə) zeııou iaarřanə iaħnarboıř.

nasgıə aja axıənıo—k, angəlo, aja apxia
igəlou a acərđioiı.

52-րի adça. abra ԿԳԻ ԻԱՆՍ ԲԻՈՒԿՆԻ ԳԳՆԻ ԻԱՅՅԻԱԼ ԱՅԻ
ԿՆԻ ԻԶՄՈՒ ԱՓՐՄԱ—Կ.

ԱԿՕԼՃՕԶԱ ԻԱՅԻ ԱՐԱԿՏՐ ԱԱՐԳԱՆ ԴՄԻՃԿՆԻ
ԱԲԶԱԿ ԴՅԱՍԻՒԵԻՏ. ԱԿՕԼՃՕԶԱ ՅԿՆԱԿ ԴՄՈՒՐ ՍԱՅՆ
ՆԻ ԴԱՐԱ ԻԱՐՄԿԱԿՆԱ ԴՄԱԿԱՐԱ ԱՅՆՈՂԱ ԻԱԱՍԱՄ.
ԵԻՄՔՐ ՏՅՆԻՐԱ 250 ՂԱՄՏ ԻՄՈՒՐ. ՏՅՆԻՐԱ ՅՆՈՂ
ՂԱՏՇԱՐ ԽԱ ՏԿՆՈՒ ԻՄՈՒՐ.

aybaʔi aklass.

1-ʔi §. azçaara ʔou.

1-ʔi a d ç a. a) ckiā eilərganə ʔrəpxia abra çqa iankuou aʔou-
kua. ʔrəpxia abas: azə azçaarakua drəpxiaaif, daʔazə uərt rtačkua.
ʔazəzryə azçaaraan abʔə axico. azçaara zlou aʔou axiənpə aja xutas
iqalozi? b) azçaara macarakua axəjyaal.

art atatənkuei amxuəstakuei zʔəda?

— art zegiə hara hkolxoz iaʔur.

ani akazarma ʔəc iaabo zərgəlada?

— akolxoz riça iargələei.

ari zʔaʔretda?

— ari ştalın iʔaʔret aʔr.

egi zʔaʔretda?

— egi neştor lakoba iʔaʔret aʔr.

2-ʔi a d ç a. a) ckiā eilərganə ʔrəpxia abart çqa iankuou aʔou-
kua. ʔrəpxia abas: azə azçaarakua drəpxiaaif. daʔazə atačkua. ʔazə-
zryə azçaaraan abʔə axico. azçaara zlou aʔou axiənpə aja xutas
igəlozi? b) azçaara macarakua axəjyaal.

mifa iaxia aurok uagxama?

— mamou sagəmxəei.

iaxia uurok ibzianə iuʔou?

— aai, ibzianə ishei.

teimər agimnastika qauçaluou?

— aai, agimnastika qasçaloif.

ʔəʔəmtan uʔə anuzzo uxarəckua xarəcrəckiağala iurə-
ckialuou?

— aai, ʔəʔəmtan sʔə anəzzzo sxarəckuı xarəc rəckia-
ğala isrəckialoif.

vania, aʔei şujlagı aipş azəxifata uʔə ituərsar uxarəckua
irzeionəu?

— aʔei şəzjlagı aipş, azəxifata sʔə itsərsar sxarəckua
pxastaxoif.

kubrəc, auayə apxə ilabaanza azə dtalar ixuazi?

— auayə apxə ilabaanza azə dtalar daxəqmazaayxoif.

ʔazina, aʔəmrəckıara iqanaçozi?

— aʔəmrəckıara aʔəmazara ʔkə arhaueif.

kuəqa, ayəmcxu əjra iqanaçozi?

— ayəmcxu əjra auayə darqumazayueit, ipsənçra arma-
yueit.

3-րի աճճա. a) ցկա eilərganə ĩrəpxia abra զ՞գա iankuou ahəu-
kua. ĩrəpxia ubas: azə azçaarakua drəpxiaait, dəfəzə uərt rtačkua
drəpxiaait. İazəzryə azçaarakua raan abjə axico. azçaara zlou ahou
axiənpə aja xutas igəlozi? b) aja azçaarakua zlou maca-
rakua axəjyaal.

kuəntə aynə uəqouma?

— aai, aynə səqour.

teimər aĭquə uapxioma?

— aai, aĭquə səpxioit.

mifa aĭquə umouma?

— aai, aĭquə səmour.

damei, ĩkəlxoz atatən rəpxra ialgama?

— aai, ĩkəlxoz atatən rəpxra ialgəeit.

arlan nanagzou?

— aai, arlan ineihazanə inanagzeit.

4-րի աճճա. ĩrəpxia abra զ՞գա iankuou azçaarakua, zçaara cpxiasa
ataկ qaitə ajak ala: aai. mamou. nas iյə azçaarakuei atakuei
eidkəlanə işakunago aipş.

akrəfara uanpə unarə uzzuou? unapxəckua lassə-lassə
iurəckialuou? İəjəmtan uֆə anuzzo uxapəckua urəckialuou?
uxə uĭhaluou? uurokkuə bzia iučaluou? zəqan-ր aurok uag-
xaxiouzi?

ibzianə aĭquə uzapxiou? ibzianə uyuou? ajarazə uanə-
ftalo uֆə uzzaluou? İəjəmtan ianaamtou ugələluou? İəjəmtanla
gimnastika qaučaluou? ukətan akəlxoz əqou?

azçaara aan abjə İtəçueit.

5-րի աճճա. a) ĩrəpxia abra զ՞գա azçaarakua arəmaraxiֆi eiçay-
kuou. nas ratačkua aronaraxi eiçaykuou. İəşbarəpxio azçaarakua,
İagışbarəpxio atakkuə? b) azçaarakua axəjyaal, zçaara cpxiasa atak-
kua rətanə iյə.

azçaarakua:

1. teimər dəqumazayuma?
2. iara dəjouma?
3. aşoura imou?
4. teimər axita ilalama?
5. ahakiəm dixuֆuama?

ataկkua:

1. teimər dəqumazayur.
2. iara dəjouur.
3. aşoura imour.
4. aai, axita ilaĭ.
5. aai, ahakiəm dixuֆueit.

6-րի աճճա. abra զ՞ա iankouou ahoukua y-nր-y-nր irօրxia: zնօ zճաara hasabla, nas atak hasabla.

hara abnaxi hcoit. sara skolxozuayur. sara soeyuəsuyur. sara bzia aչara scoit. sara bzia səyueit. iaxia amš daara ibziour. uaթօ harչayօ ekskursiasqա haigoit. adչa sapxioit. teimօr iaxia aklass uagxt. fazina ibzianօ burok bչeit. haqօm iaxia yaja řaթa atatօn irօրxt. baթa iaxia jakalatk aթ itaait. kamօgu iaxia daqaթoit. damei iaxia y-qamřk tigօeit. xօqguat hkolxoz aթօ dօbrigadirur. hkolxoz arlan eihanօ inanagzeit. atatօn raթara halgօeit.

7-րի աճճա. irօրxia abra զ՞ա atakua eiչօynօ iankouou zegiօ. ixala ijdօr rapxia zճaaras igօlaթa. aybaթi azճaara. axpaթi azճaara. apřbaթi azճaara. axubaթi azճaara. aթoւղkaraթa axigօlou atօրօn iaxօjyaal.

azճaarakua:

atakua:

1.	1. aai, baթa aynօ dօqour.
2.	2. aai, akolxoz salour.
3.	3. akolxoz axi scoit.
4.	4. iaxia scoit mթօlxra.

**ahou azճaara qazճօ iaxizur azճaara qazճօ
ahou ha. ni azճaara qazճօ ahou anays idօr-
gօloit azճaara dօrga (?)**

8-րի աճճա. adaqia bonօs (страница) eiqaranօ iթa. arօmaraxi iյյօ ankeթa azճaarakua, arօmaraxi iյյօ uօrt azճaarakua rtaկua.

ankeթa.

1. iuօxizui, uab ixizui, iuօjloui?
2. uaniz ařkus?
3. uřkol iaxizuzi?
4. iabaqou iara?
5. klass uabaթou?
6. iօրչayօ ixizui? ijlouzi?
7. ukօta iaxizui?
8. ukօtan zaqa kolxoz ճqouzi?
9. uօrt akolxozkua irօxizui?

9-րի աճճա. iaxօjyaal abart զ՞ա iankouou axumarga jakua, iթօrgօl iaxiakunagօ toւկa, ma azճaara dօrga.

akutə arcəna xuyə uzərkar, aruazi
 — kuṭaonk sçan seiguroñoit
 apina xuyə uzərşuazi
 — akuqmakua sərtoit
 çis uzərñazi
 — arñma pñəs dəsəçqeiṭ
 uzxlərqiazi
 — axuarta səştaloz sakulṭ.

10-ṭi adça. abra çqa ianu aḥaxia aqnəṭ ajakua izçfu xaz-xazə irəkunagaxaşa azçaarakua rzəqaiça. uərt azçaarakua zaanaça ixə italk, nas aup ianəjysa.

aṭəṭṭəṭ: iahazi haqəm atatən qazarma şəqaz aipş?

akolxoz aoiya.

uaxək haqəm atatən qazarma şəqaz aipş iahait **hñabṭək**. işaaiahaz aipşṭqia aşərñha **dəyḏəlçṭ**. danənapş akolxoz qazarma mcakə adibalṭ. auaa izboz zegiə **akazarmaxi** icon. akazarma **abəlra** iaṭən. **akulakja** amca acrarçṭ. **akolxozaa** iaraznak ala amca dərjeiṭ. **akulakja** eilərkaan irkəiṭ.

11-ṭi adça. iyyə atakkuə nagzanə. atakkuə raan iitaxkuou ajakua azçaarakua rqnəṭ ijga.

arqapf rpəza (rvozđ).

ar qapf pəzas irəmada? (**klim efrem-ipa voroşilov**). zaqa şkusa ixəçuazi ay. voroşilov aşaxṭ aṭə auəsura danalagoz? (fəşkusa anixəçuaz). uəsqañ ṭnak zaqa **irhuazi?** (y-qurəfk). nas uaha auəs abaiuaz? (xiyas, baṭraks akulak iṭə dəqañ, azauad aṭə **uəsuyəs** auəs iuan). lassə-ləssə dəztarkuazi (auəsujə raoiya daxırakupoz azə). okṭiabṭə arevoliucia an voroşilov iqaiçozi? (ar qapf eibafuaz kamanda riton).

12-ṭi adça. iyyə atakkuə inagzanə.

okṭiabṭə arevoliucia.

arevoliucia okṭiabṭə ha izaftouzi? pərṭias arevoliucia anar-xgara azəzuazi? akommunistə pərṭia uəsqañ iaxagələdad? okṭiabṭə arevoliucia qalaanza afabrikakuei, azauadkuei adgıəl bziakuei znapəṭə iqadaz? uərt zegiə oja znapə aṭə iqada? (izban akuzar okṭiabṭ mza azə iqaləeiṭ. kommunistə pərṭia. lenin. afabrikantja. azauad iaxələpşkuazi apomesçıqkjei. auəsujəi anxajei).

2-րի §. **abjtga hou. (восклици- ТЕЛЬНЫЙ ЗНАК).**

13-րի աճճա. Իրքիա abra զգա ianu aja enraala. Իրքիա ԻԲԺ հարա-
կնձ, eilərganə. ahoukua axinjə dərgas iqalozi (ակբի ahou amjədra-
xaz)? aja einraala axəjyaal.

akolxozuayə məj dəkugəlanə djajoič:

— ayəzja!

asəy ha auəs juə!

İəmçkua iybaİvə İkolxoz nxara amyapagarazə!

İlaçařkua rəzİřha!

İkolxoz İərououa!

14-րի աճճա. ckia eilərganə İrəքիա abra զգա iankuou ahoukua
(alozungkua), ԻԲԺ ařtəbĭ İazəzəry. dərgas igəlozi ahoukua axinjə?
İaxəjyaal art alozungkua.

xəir akuzaaič asovəř mçə!

xəir akuzaaič ar qarř!

xəir ikuzaaič ay. řalin!

zegİə auəs uraxİ!

İqamzaaič auəs bĭařja!

dəqamzaaič akulak!

xəir ikuzaaič asəy uayə!

abjtgara aan abĭə hraķxoič.

15-րի աճճա. a) İrəքիա abra զգա iankuou znə arəmaraxİ ianu,
nəş arəmaraxİ ianu, İazəzry arəmaraxİřİ ianu ařřa İanarxİo ԻԲԺ
řbaqalo? art ahoukua axİnəřo igələuzİ? b) arəmaraxİřİ ianu ařarř-
kua axəjyaal.

1. ara pşfartour.

1. iarabi, ara zaqa ipsfartouzi!

2. tatən bziour.

2. řaja itatənur!

3. amř baapsur.

3. hai, zakueř mřbaapsuzi!

4. yzlour.

4. hai, zaqa iyzlouzi!

5. saaič.

5. abar saaič!

aĭou abjtga zmou İaxİzur abjtga ĩa. aĭou abjtga zmou axİnəřo idərgəloič abjtga dərga(!)

16-րի աճճա. İaxəjyaal zaanaça abjtga hou, nəş azçaara hou.

arı atatən řəzř uara uouma?

ařkua çazkuada?

asəy ha aİa İĭa!

ayəzja! huəs hƳadcalanə iahkər! İmaafan arparkua!
ari aƳei zərgudə uara uouma?

İkolxoz aƳə xəİ qamş (tryдодень) təzgəeiİ ha zzərİho
uara uouma?

17-Ƴi ad Ƴa. abra Ƴqa iankuou ahoukua İrəpxia. İazəzəry, İbİə
exıabalagı eırsnə İarxıo?

ui aynə dəqour.	ui aynə dəqouma?	ui aynəqa dnag!
aƳuac bzıour	aƳuac bzıami?	aƳuac şpabziou!
İxumarİ	İxumarma?	İxumar!
uarxıoiİ.	uarxıoma?	uarxı!
ugəlouır.	ugəlouma?	ugəl!

18-Ƴi ad Ƴa. 17-Ƴi ad Ƴa aqnəƳ İaxəjyaal, azƳaaf houkua
zegıə, nas egiərt abİİga houkua zegıə. İrəpxia İaanxaz ahoukua. İrə-
xuapş, uərt dara egiərt İaxəjyaalaz izlareıpsəm.

**aİhou, azƳaarei abİİtgara zmami İaxızur aİhou eızada,
İara aftaxı (İaxıənİo) İdərgəloiİ İouİƳa (.)**

19-Ƴi ad Ƴa. İarxıa abra (aƳqa İanu aİaxıa (расказ) İanaxə-
jyəlo İouİƳa axıataxəu İouİƳa İərgəl, azƳaafə aİhou axıəqou azƳaaf
dərga aİİ, abİİga aİhou axıəqou abİİga dərga İərgəl.

aşkol eızaraƳə.

axanƳay aızara aaxəİİİ

— zegi auu

— zegiə əqour, zegiə teımər axanƳayə İaxı

— İagalak (предложение) qasƳar qalaru

— İİa

sguə İaanagoiİ zaanaƳa İkİassƳı eıİƳkaarakua İrəxİajar
İa, nas eİkskursıaƳə İalajajar İa

— İaşour, İaşour aekskursıaƳə, nas aur İanalajajaş

— İara İazərazəm, İazərazəm

— uara uzərgaaueı

— İzxİajo suərİauam axanƳayə aızara eıİƳkaaueıİ

— aonıona İa İeilamlan axanƳayə İızəzryə

zegi rƳaıkuərkuıeıİ

3-Ƴı §. abİİə zmouı abİİə zmami aftəbİİkua.

20-Ƴı ad Ƴa. abra Ƴqa iankuou aftəbİİkua İİa xaz-xazə:

a, ə, e, u, i, o, m, n, k, p, r, q, Ƴ, art aftəbİİkua anəİİho
İİəbİİkuas zqnə İaha İİə anbaİua? İaha İmaıynə İİə abaİua?

aftəbĵkua anəĴho iarban ftəbĵkuas zqnə iaha irajanə aƳə
aƳnəƳ apšəp pəmkɾəda iantəċua, nasgĳə pĵrəla iantəċua?

aftəbĵkua: **a, ə, e, u, i, o.** abĴə zmou Ĵa ipxiazour.
aftəbĵkua: **m, n, k, p, r, q, ċ,** nas egiərtigĳə abĴə zmam
Ĵa irəftour.

anbankua abas ala eiftargəlanə iyƳur: **a, b, c, ċ, d,**
đ, e, f, Ĵ, g, ġ, h, ĥ, Ƴ, Ƴ, i, j, k, k, l, m, n, o, p,
p, q, q, oi, r, s, s, l, t, t, Ƴ, Ƴ, u, v, x, y, z, z, z,
z, Ƴ, Ƴ, Ƴ, Ƴ, Ƴ, ə, i.

aƳərpšə: **a, ə, e, u, i, o,** aftəbĵkua abĴə zmou Ĵa
ipxiazour. egiərt aftəbĵkua abĴə zmam Ĵa.

adərga **i** ftəbĴə anarbazom, bĴə zmam aftəbĵkua
arƳškarazə aur išəƳou, ubri aƳəntə aftəbĴ zmam Ĵa
ipxiazour.

21-Ƴi adċa. iaxəjyaal anbankua zegĳə rĳnəƳ abĴə zmou
aftəbĵkua. zaqa əƳouzi dara?

22-Ƴi adċa. abra ċqa iankuou axaƳə xĳzkua anbankua eiftar-
gəlanə yəfas irəμου ala išakunago ianəĴ. ara axaƳə xĳzkua ianu
rĳnə dara axaƳə xĳzkua zĳlaguala zaqa nban xkə əƳoui?

uazdamər. teimər. kuəƳa. taƳ. pəƳa. panda. fazina. esma.
kuərtə. faxusna. frən. tonia. faĳia. mkəd. asima. minaka. kti.
kaĳia. hamdxan. hamidan. asia. asida. selma. teimraz.

23-Ƴi adċa. anbankua eiftargəlafas irəμου ala ijjə ĳəgurur-
pəƳə iƳou aƳayja rəxĳzkua, nas rəĳlakua.

aƳərpšə:

- 1) astamər.
- 2) baťa.
- 3) cica.
- 4) datikua.

24-Ƴi adċa. iipšaa ajar aƳə abart ajakua:

1. traktor. kolxoz. apqara. apsaxra. apsadgĳəl. apsta.
2. afaħara. faxƳkuċara. fond.
3. ailajaĳara. aĳnəpsaxlara. aitaħa. aĳtaxufara. aĳqarara.
aixamyə.
4. iustĳia. izxucəz. ipəƳou.

25-ի ԲԻ ԱԴՇԱ. abra ԸԳԱ ԻԱՆՈՒ ԱՆԱԽՅՅԵԼՈՒ ԻՐՇՇԻԲ ԲԻՅԵ ԶՄՈՒ
ԱՄԵԲԵՂԿԱՅԱ.

արցօլարակուա.

աՅԵ ԱԽԻԱՐԱԶ ԱԲԱՐԱԿԱ,
ԱԿԵ—ԱԽԻՈՉԱՄԼՈԶ ԱՄԵՐԱԿԱ
ՕԵՆ ԻԳԵԼՈՒՐ ԱԿՕԼՁՈԶԿԱ,
ՍԵՐԵՆ ԱՍՈՎՁՈԶԿԱ,
ԱԲՆԱ ԲԻՐԵՐԱ ԽԵ ԱԽԻԶԵԼՄՈՒՅՈՒ,
ԱԼԵԻ ԱՒԵԻ ԱԽԻԶԵԼՄՍՅԱԶ,
ԻՆԵԿՍԵԼՏ ԱԿԱԼԱԿԻԿԱ,
ՍԵՐԵՆ ՐԱԳՍԱՐԱ—ԱԲԱԿԱԿԱ
ԻՅԵՐՇԵՒ, ԻՅԵՐՇՅԵՒԷՒ, ԻՅԵՐՇԼԱՏ
ԵԼԵԿՏՐՈՏՄԱՆԿԱԿԱ.
ՍԵՐԵՆ ԱՅՆԵ, ԱԴԵ ԶԵԳԵ ԴԵՐԼԱՏԱՏ.

26-ի ԲԻ ԱԴՇԱ. abra ԸԳԱ ԻԱՆԿՈՒՍ ԻՆԵԻՇԱՆԵ ԻՐԵՐԽԻԱ ԱԵԱՍԱԼԱ.
ԱԵԱ ԶԱԳԱՐԵՒ ԽԱՐԿԱԲԱԼԱ ԻԼԵՅԻՅՈՅԻ, ԱԿԻՒ ԱԵԱ ԱՆՈՒԻՈՒ? ԱՅԲԱԿԻ? ԱՐԱԿԻ?
ԱՐՏԲԱԿԻ? ԵԳԻԵՐԿԵՐ?

ԿՕԼ-ՁՈԶ. ԽՐԱԿ-ՎՕՐ. ԽԱ-ԿՍՅԵՂ. ԳԻԱ-ԴԼԱՅ. ՏԱ-ՕՍՄԵՄ. ՄԱԶ-ԼՈՒ
Ա-ՍԱՐ-ԴԵՆ. Ա-ՍԵՕՍՍ. Ա-ՕՍԱ-ՎԱ-ՄԱ. ԱՂ-ՄԱ-ՐԱ. Ա-ՎԱ-ՐԱ. ԱՐ-ԽԻԱ-ՐԱ.

27-ի ԲԻ ԱԴՇԱ. ԻՅԵ ԱԵԱ ԱՄԳՍԱՐՄԱ. ԶԱԳԱ ԱԵԱՍԱ ԵՉՈՒԶԻ ԱՐԻ
ԱԵԱՓԵ? ԻԱՐԲԱՆ ԱՐԽԻԱԿԻ ԱԵԱՍԱ ԱՐԻ ԱԵԱՓԵ? ԱՅԲԱԿԻ ԱԵԱՍԱ? ԱՐԱԿԻ?
ԻՅԵ ԵԻԴԱՆԵ ԱՐԻ ԱԵԱ ԱՄԳՍԱՐՄԱ ԵԱՍԱ-ԵԱՍԱԼԱ ԵԻԴԱՆԵ ՂԱՕՍԱԼԱ
ԱՄԵԲԵՂ ԶՄՈՒ ԱՆԲԱՆԿԱ ԶԵԳԵ ԻՐՇՇԻԲ. ԶԱԳԱ ԲԻՅԵ ԶՄՈՒ ՄԵԲԵՂ ԵՉՈՒԶԻ
ԵԱՍԱՐՄԱԵԱ? ԻՉՈՒՄԱ ԵԱՍԱԿ ԱԲԵՅԵ ԶՄՈՒ ՄԵԲԵՂԵԿ ԱԼԱՄԿԱ? ԻԱՐԱ
ՍԲԱՏ ԻՅԵՍՈՒ ԱԲԱՐ ԱԵԱԿԱ: ԱՄԽՍԵՏԱ. ԱԿՕԼՁՈԶՆԽԱՐԱ. ԱԿԿԱՐ-
ՐԻՐԵՐԱ. ԱՓՍԱՐՇԱՐԻ.

**ալասա աբլե զմու մեբելեկ, մա յբա ալամկա
ազօլոմ. աբլե զմու մեբել շլամ ալասա զոլոմ.**

28-ի ԲԻ ԱԴՇԱ. abra ԸԳԱ ԻԱՆՈՒ ԱՊՆԵՐ ԻՐՏՏԱ ԱԵԱԿԱ ԱԵԱՍԱԿ
ԱԻԻԱ ԶՄԱՆԵ ԻՉՈՒ, ԴԱՐԱ ԱԵԱՍԱԿԱ ՂԱՕՍԱԼԱ ԵԻԴԱՆ. ԱԲԵՅԵ ԶՄՈՒ ԱՄԵ-
ԵՂԿԱ ԻՐՇՇԻԲ.

հԱՐԱ—ԵԻՄԵՐԻ, ՄԱՆՎԵԻ, ԿՍՎԵԻ—ԱԴՈԳՈՎՕՐ ԵԻՄԱԵԵԻՒ: ՕԵՄԵ
ՆԱԽԵՏ ԱՍԵՏ ԱՊՆԻ ԱՇԱՐԱ ԱՊՆԻ ԻՏԱԿՆԱԳՈ ԱՍԵՏ ԱՍՐԱՐԱ.

29-ի ԲԻ ԱԴՇԱ. ԻՒԽՍԵ ԱՍՈՒԿԱ ԱՐԱ ԸԳԱ ԻԱՆՈՒ ԱԵԱԿԱ ՐԵԼԱ. ԻԱՆՈՒՇ
ԴԱՐԱ. ՇԻՐԱԼԱ ԻԱԽՐԱ ԶԱԳԱ ԱԵԱՍԱ ԵՉՈՒ ԱԵԱ ՇՐԱԵԱ.

ԱՂ	ԱՍԱՐԴԵՆ	ԱԽԱԽԵՆ	ԱԿՕԼՁՈԶ
ԱՂԿԱ.	ԱՍԱՐԴԵՆԿԱ.	ԱԽԱԽԵՆԿԱ.	ԱԿՕԼՁՈԶԿԱ.

30-ի ԲԻ ԱԴՇԱ. ԻԱԽՅԵԱԼ ԱԵԱԿԱ ԻԱԳԵԼՏԱ ԴԱՐԱ ԱԵԱՍԱԼԱ, ՆԱՏ ԱԵԱ-
ԿԱ ԵԱՍԱԿ ԱԴԱ ԶՄՈՒ ԽԱԶԵ ԻԱԽՅԵԱԼ, ԴԱՐԱ ՍԵՐԵՆ ԱԵԱՍԱԿԱ ՄԵ-
ԵՂԵԼԱ ԻՏԱ.

ազօրթսօ: dօr-dօk, hօhk, kօlkoz, auօsura, abahya, atօ-
 tօn, auօtra, amxuօrsta, apարxօrta, aյաօուարա, araօara, arօրxրա,
 aբօ, aa, aaira, aթօշkօlmօs, arbaօn, akւթօ, ala, aqualօr, afxa,
 afxօmza, akambaf, aթkօl, auօsharta, anxara, anxayօ, auօsuyօ,
 aթayօ, arթayօ, arօnթօr, af, axia, afakı, aqama, aթaranya,
 aյmara, ara, aբada, ahhag.

**ահօu eիբարթօւր ajala, ajakua — ajaxutala,
 ajaxutakua stօbյօla eիբարթօւր.**

4-րի §. aօtօbյ zmam arթkaga dօrga 1.

31-րի adթa. iixuօc ahօukua abart շqa ianu ajakua rօlanօ
 iqalarաթ:

akkar	agar	axօ	aօrba
akıar	agıam	axıօ	arbaօn
akarkarra	aqarma	kօlkoz	abօra
akıօrkıօrra	aqıaթa	kulıթura	atօn

32-րի adթa. a) abra շqa ianu anaxայյօlօ irօթօif ajakua rօgu-
 tanօ arթkaga dօrga 1 zmakuou. b) iaxայյaal uօrt ajakua zegıօ.

rapxiaա aթkօl santala.

rapxia aթkօl santala aklass aբօ, arթayօ isiteit: akıaad,
 aթquօ, akarandaf. aթquօ axqıa qıaqıan. akıaad isıtaz aasta
 aթquօ zlօxօz akıaad iaha eıօnօn. aklass aբօ arxıara hanalga
 aynօqa sceit. hbahya stօsnօ sօթneıuaz ղak karınօ izbeit, aթ
 sfeit. aթ daara agıama bzıan. naթիրaxııta safı akıօrkı ala
 dackuak օթeıxuan. daasօրxıan arbaօn aթla ikuբanօ aյ zfoz
 lօbaaca ha seıheıt. iaalbaascan aynօ sneıt. san akւթaօn qnօ
 sxuօ aasօmթalթeıt. sxuօ snarօ nasօrkuanօ aıթթqıa, abahya-
 xıօnրի azօ փııit. sօyթօlթօn sanօnapթ syօza mօթ iakuօn. ixıf
 inarօ ikuբanօ dgօlan. aթaօara hcap ifheıt. sara iaxıa surok-
 kua sթarօւր aթaօtaxa sօmam ha iasheit. nas mօթ, axıa du
 zlagօlaz ala dօltalan aթaօartaxı dceıt.

33-րի adթa. ijyօ atakua nagzanօ.

azlagaraxı irgozi? akւթօ iaթօzi? aբօ iahozi? acguօ iahozi?
 ayadaraթ iaթօsnօ ilօeıua azօ ıfnօ ilօeıuama? auօօuı zaqa
 օıaթama amouzi? azօnra anaailagı iթpaqalo? axıa aamtala ian-
 baqalo? aթ qıaqıou ikuօmրօlօu? aթaa pxou ixııaօu?

(aḡkurei. aḡtaou. iḡtḡkḡrueiḡ. iḡkueiḡ. ionnə iləieueiḡ. y-oua(a-
mak. xitaxoiḡ ɸəyra tagalan. iḡumpəlur. ixifaḡour).

**adərga ı zədgəlou anban, aja axiənto aḡuzaaḡ,
aja aḡutanə aḡuzaaḡ znaysanə igəlou anban
arḡskoḡ. iara ı eḡiərt anbankua reipḡ xazə iarpxiom,
xiəzkə amanə iqan, anban rḡḡkarour izəzkəu.**

5-ḡi §. ajaɸə abḡə kuəououara.

aḡa	ala	aca	dara	aḡa	axra	ayra	aḡa
aḡa	ala	aca	dara	aḡa	axra	ayra	aḡa

34-ḡi a d ḡ a. art ajakua raxı yba-ybala ianu ḡrəpxia, nasḡiə
ajaxutakua zariataiḡas izxagəlou eḡiərt raasta iaha ḡbḡə tḡanə, iroḡ-
ouanə ḡfhala. nasḡiə dara izəxiəzkuou eipḡḡmḡua izlaḡou ḡuaḡt. ḡha
ḡxəḡ houkua abart ajakua rəlanə.

35-ḡi a d ḡ a. ḡrəpxia abra ḡḡa ianu aḡoukua. hou cpxiəza ḡḡḡaa
yajak, iyu eipḡḡnə, axa ḡrəxiəzkuou (iaanagakua) eipḡḡmḡua iqou,
nasḡiə arxiaraɸə eipḡḡmḡua ḡhaḡu.

iaanagozi ajacpxiəza iḡuəznə ianəu?

aḡa aḡarta iauftnə ialaḡ **aḡa** aḡar. **ala ala** təxəur. teimər
ayra daḡuəḡən ayra dalagəeiḡ. aḡḡuə **axuerta** itamlaz **xuerta**
aiuam. haḡəm **axra** ḡjaləyḡəz aixa **axra** daḡur.

aḡa rḡan **aɸaḡ** aḡuərei aḡuaou aḡa ialahaḡ.

ajaɸə ajaxutak eḡiərt ajaxutakua raasta iaha bḡə
kuəououara ḡrhoḡt.

ui ajaxuta abḡə **kuəououara** aanaxueiḡ. ui abḡə
kuəououara dərgas iamouḡ (!)

36-ḡi a d ḡ a. iḡyə ḡhaḡə houkua, uərt rḡnə ḡrəlalarəḡə abart
ḡḡa iarbakuou ajakua:

aḡa aəueiḡ
aḡa dərxeueiḡ
ala iaɸauməḡən
ala tnaxueiḡ
aca amḡan
aca ḡalaxeḡt
uania **ayra**
hanaḡ **axra**
ala **asas**

dara aynəḡa
haḡəm aḡuac aḡara
aḡx aḡara
sab aḡḡra
panda **aḡḡra**
fazina **ayra**
aborab **axra**
asas aḡuarpan
araḡa ialəeikurḡoiḡ.

37 - Դ ի ա ճ զ ա. abra զ՞՞՞ Իանկուօ anaxəjyəlo aja izcʻlu aֆə abjə
kuoսուօuara iaxiatəxəu ikulərgəl.

ari **ալա** skəit. **ալա** rtanə. **ալա** exia aլաfara isəcəmceit **ալա**
axiueit. **aca** amčanə **aca** igəlaz qalan iaxianթarak hguəla
yկunյա afara iaֆən. sahfa xuyə fazina **ayra** daqucənə **ayra**
dalagəeit. **axra** kaթara seixa sjaləyrgən iֆaquaqueit, oյə **axra**
salagarour.

arəja aixa aləzdərjueit, auaa **raja** auəs rəֆարֆueit.

kaռաֆəլա iaanda **aşşra** daֆur, maլəլա imxə araxu iaxə-
faz azə **aşşra** dceit.

38 - Դ ի ա ճ զ ա. İara İxala İlxuəc İxat houkua abra զ՞՞՞ İanu aja-
kua rəlanə. İagİəjəy dara uərt əhoukua.

alakua, alakua.

aşakua, aşakua.

aլakua, aլakua.

araլakua, araլkua.

axrakua, axrakua.

axuartakua, axuartakua.

acakua, acakua. aşşrakua, aşşrakua.

39 - Դ ի ա ճ զ ա. İanaxəjyalaaua aja cpxiasa akuoսուօuara axiatəxəu
ikulərgəl.

apasei oji.

sara jaxa şkusa ansxəç, sab xıyara akulak kadər iqnə
siftit. ui akulak iqnə alafcara İaasəmnaxaanza auəsura saֆən.
ui iqnə sara qmaxıyas xuəşkusa auəs zuit. asovet myə anaai
akulak iqnə auəs zaqa izəmurəz. sara uajə akolxoz salanə
sənxoit. hkolxoz aֆə hadgİəl zegİə eizakəur. rapxiasaթԳİa
aqəçara hanalaga hapsua յԵարakua rəda akə hamamzt. şəku-
sək aftaxı akuatanakua aagua halagt. nas haşneıuaz hkuatana
cmxuras aթrakթorgİə aagəeit. apasa xazə-xazə hanənxoz, guaq-
rala, յgİala maxuֆala İaagoz oյə mafənalə İqahçoit. hara İqah-
çeit akřəfarta. axuykua rbahya. aklub. aklub aֆə İhamour
aradio.

40 - Դ ի ա ճ զ ա. İqatça İxatə houkua, dara uərt əhoukua ajakua
İrəlou İaxİrəkunago abjə kuoսուօuarakua rəit.

41 - Դ ի ա ճ զ ա. abra զ՞՞՞ İanu axəjyaal İanaxəjyəlo abjə kuoսու-
օuarakua ajakua dasu İaxİrəkunago İrəit.

a a p ə n.

aapən mzkua: mart, aprelı, mai. aapən amş azhaueit, aֆx
kİaֆxoit, amra İaha İpxo İalagoit; asə ztueit, azkua duxoit;
adgİəl İaթԳaqraza haskİənlə aֆəxnayoit; aֆlakua boıəla, İtəla
rֆəryəլoit; aİarax rtəyra İtəçnə abnarİərakua İrəlcnə aoidar-

rakua irəlaloit, akkarakua irəçaloit. apsaarkua xənhueit, rət-rakua rəqaçara ialagoit, rəpkua dər xəiaueit, axuaça-maça çya zmam kəlsueit. aapən zegiə rzə iguəronaxur, ilaşour, iaazagour. aapən akolxozaa ruəskua rajaxoit: eikudərtoit rkuatanakua, iƣərbaaueit, izdərjueit rəjeixakua, rəzakua. rəmɣkua irəckiam drəckioit, irjaouoit. raandakua ikəm rkueit, amɣkua irjaouaz ryaltoit, atatən, aqkurei dausə iaxrəkunago ilarçoit. aapən auətratəxkua larçoit: akarusta, axusxua, arərrəl, arahana, açəbər, anaşa, aratarqan, afənka, aqəş, aqəmsə ubas egiərtgiə. abahyakua drəckioit, azaxuei axaha çahai eilərxuoit.

42- ɣi adça. lapxia abra çqa ianu. znə arəmaraxi ianu, nas arəonaraxi ianu. iguait iaxrxuapşuala ajakua eipşnə iqou. iagiguait dara uərt abɣəkuououarakua axirəkunago.

1. akulara aaxuanə suəhoit.	1. kuəntə açla akulara dalagt.
2. ani acguə axua irkəit.	2. acguə axua iləroup.
3. haqəm akuac aşara dalagt.	3. acxa aşara ialagt.
4. sara ara səqour.	4. sara ara səkur.

art ajakua; **aca**, **aşara**, **axua**, **ara** ubart reipş iqakuou ubas içagigie apştaƣə ialanə iqour ajakua yba xpa zçazkua, axa uərt ahou ialamkua ihamz ara iaarɣəɣqianə irho ailkaara uadayur. ubri aqnəp ahou izlou axə xico ala uayə art reipş ajakua iqou izho idərueit. abart reipş ajakua iqou ajaƣə abɣəkuououara qarək irəmanə irəçarkua xaz-xaznə ianəqalo irəxi-zur **amonimkua** ha.

6-ɣi §. ajakua y-nbank eipşnə izmakuou.

essaaira	kommuna	auaa	aououua
dannei	klass	aa	aququa
kassa	kommunist	daait	addra
komissia	ianbaa	aaba	aŋta ha
	abb	akkar	affa ha

43- ɣi adça. iɣyə iɣar ƣarşkua abri xəxi iarbakuou ajakua rəla (lara işəltaxəu aipş).

44- ɣi adça. abra çqa ianu anaxəjyəlo iataxkuou ajakua iərgəl. anban ybakua irəçfnə iqaiça.

məq afxakua ipşuan axa... imam. teimər xuƣə... dəçalanə dəşneiuz aɣa ibit.

akolxozaa rəzlagara... ha ilago ixəur. aqkurei... ha aləu aƣapsara iaşur. exia akolxozaa... yək arəremia rouŋ. iacə daara...

amajəs əqan. baťa aŋ ikən... axaiçit amxə itamlaracə. məyi
kamaçəyi eikupan kamaçəy dkaħait, məy dara... our. exia
apara İtəsxr ħa akun, axa... aŋ akən.

ailkəarazə:

(dəououour. aqassa. akkar. abb. affa. atťa. aayək. add. aququa).
45 - Ʀi a d ç a. abra çqa ajakua ianu rəla əhoukua qaiça.

akkar. abbə ħa. atťa ħa. abaa. aququa. affa ħa. dannei.
kəomissia.

7-Ʀi §. ajaftangəla (послелог).

46 - Ʀi a d ç a. İrəpxia art ajakua çqa iankuou, iguaİt ajakua
qara-qara eipşnə İaxiəqou, İaxeipşkuam izləeipşkuam.

amarxuaga	amarxuaga Ƴə .	akolxoz	akolxoza Ƴə .
abahuça	abahuça Ƴə .	aizara	aizara Ƴə .
abahuça	abahuça xı .	aynə	ayna şqa .
akəta	akətan Ƴ .	akolxoz	akolxoz xı .

47 - Ʀi a d ç a. abra çqa askobka itagəlakuu rəla iqaiça ajakua,
dara uərt ajakua əhou rəİx.

(-Ƴə, aqnə, aqnənƳ, -nƳ, -qa, aşqa, -xı).

aƳərpşə: məy akolxozaƳə dəqour, akolxoz aqnə dəqour,
akolxoz aqnənƳ daauelit, akolxoz aşqa dceit, akolxoz axı
dceit teimər, azə (**Ƴə, aqnə, aqnənƳ, aşqa, xıə, la, azə**).
aqəz, azə (**Ƴə, aqnə, aqnənƳ, aşqa, xıə, la, azə**).

aŋraktor, akazarma (**Ƴə, aqnə, aqnənƳ, aşqa, xı**).

abiraq, aynə (**Ƴə, aqnə**).

aj, axra (**aqnənƳ, nƳ, aşqa, xı**).

kamaçəy, akolxoz (**aƳə, aqnə, aqnənƳ, aşqa xı**).

xaləm, akalaki (**axı, aqnə, aqnənƳ, aşqa**).

auardən, azlagara (**aƳə, aqnə, aqnənƳ, aşqa, xı**).

ajakua: **azə, izə, ta, la, Ƴə, aqnə, qnə, aqnənƳ, aşqa,**
xıə İrəxızuŋ ajaftangəlakua ħa, uərt eskiəngiə aja açəxua
axıŋto igəlouŋ. İryueit aja İalaçanə. axa aja açəxua
axıŋto aİtəbŋ a gəlamkua, ə gəlamkua İqazar aja İad-
xnə İryueit.

48 - Ʀi a d ç a. abart ajakua: 1) aƳə, axkaar. 2) akolxozaayə,
akolxoz. 3) akutə açla. 4) axıça, afxa uħa rəla iqaiça əhou dukua,
ajaftangəlakua rəla xəxi iqaiçakuaz reipş. abart çqa İarbou İxə İaİər-
xua: (**Ƴə. xı. aşqa. aqnənƳ**).

49-րի աճճա. abra զ՞գա ianu axəjyaal. ianaxəjyəlo ajaftangəla-
kua rəftaxi iłərgəl iataxkuou ajakua. ajaftangəlakua irəçəlf.

dousə iabapxiakʔkuou.

ałquə ałquətraʔə, aʔa adoulap aʔə, amʔə... ʔə. aqku-
rei... ʔə. apħ... ʔə. ayə, auatka... ʔə. aperioui, aʔerniləei,
akərandafi... ʔə. abəsta... ʔə. atatən... ʔə. aca... ʔə. axş...
ʔə. afakar... ʔə. ałça mara... ʔə. aʔanax, amhaʔ, aʔxiəp,
ahəzba... ʔə.

(aca, amʔquar, apheikuçarta, aolərkua, ałqutra, axuarta, akazarma,
aʔeikuçarta, axştra).

50-րի աճճա. iʔyə abart զ՞գա iankuou ratakkua inagzanə. aja-
ftangəlakua irəçəlf.

akolxozuayə dabanʔ aa? uabanʔ aaua? azkua zegiə iabaco?
aqua akalaki iabagəlou? aʔakuei, aʔaagagkuei, axiškuei ianaauə
izlaauazi? iabaco? apsnə apxən apsaša iabakarco? apsaša apxa-
raxi ianəxənħua izlaauazi? apsnə azənra aaiua ianalagalagi
asə rapxiəza iabaabo?

akolxoz aqnəʔ, akalaki aqnəʔ saaueiʔ. ałxaxi iaagoiʔ, amra gəla-
raxiənʔ iaauēiʔ, ałxaqa ikarcoiʔ, amratalaraxiənʔ iaauēiʔ, amşən
aquaraʔə igəloup, amşənaxi icoiʔ, asoveʔ ħəntkarra aqnəʔ iroveiʔ).

51-րի աճճա. abri զ՞գա ianu ianaxəjyəlo ajakua iara ajaftan-
gəla işanaalo aipş irəçarkua eitalk.

açayja... aşqa iceiʔ, açayja .. xi iceiʔ. acauyja... aʔə eizeiʔ,
açayja... aqnəʔ iaauēiʔ.

a ilka arazə:

(aynə aşqa, aynə aʔə, aynə aqnəʔ, aynaxiə).

aja axiənʔo ajaftangəlakua eiua-eiʔəmkuə iangəlo
zəftaxi igəlou aja iaanago daʔakə akuxoiʔ.

52-րի աճճա. apxiarazə ałquə iłəmuu aʔə, iłçaranə iqou aurok
aqnəʔ iaxəjyaal ajakua ajaftangəlakua zdgəlakuou. ajaftangəlakua
irəçəlf.

arı aŧquə iaçanaқuaçə aja çəskua
ialou iaanago uzərbo ajar (словарь).

- abŧga ŧou . . . восклицательное предложение.
 - abŧkuoiuoiara . ударение.
 - adça . . . задание.
 - agutakə . . . мысль.
 - aŧaxia . . . рассказ.
 - aŧou . . . предложение.
 - aja lafa . . . корень слова.
 - ajar . . . словарь.
 - ajafangəla . . . послелог.
 - ajaxuta . . . слог.
 - meŧodikaŧ arbara . методические указания.
 - aparagraf . . . параграф.
 - aroiza . . . строка.
 - slog . . . слог.
 - askobka . . . скобка.
 - aŧoçkaraja . . . многоточие.
 - azçaaraŧi aŧou . вопросительное предложение.
 - azeipŧ arba . . . общие указания.
 - aŧaoua . . . тире.
 - açarpŧə . . . пример.
-

a x k u a.

	adaqıakua.
արխաբի aja	3
metodikաբ arbarakua	5
akբի aklass	"
1-բի §. azeipş arba	"
2-բի §. azeipş arba	7
3-բի §. azeipş arba	8
4-բի §. azeipş arba	9
6-բի, 7-բի, 8-բի, 9-բի, 10-բի, §§	"
11-բի §. azeipş arba	10
12-բի §. azeipş arba	"
13-բի §. azeipş arba	11
aybaբի aklass	12
1-բի 2-բի §§. azeipş arba	12
3-բի §. azeipş arba	"
4-բի §. azeipş arba	14
5-բի §. azeipş arba	"
6-բի §. azeipş arba	15
7-բի §. azeipş arba	"
akբի aklass	18
1-բի §. ahou	"
2-բի §. ahou աբա ajakua reiftargelara	24
3-բի §. ajaxutei (слог) ajaxutala işanə aiagara	25
4-բի §. aftəbլ	28
5-բի §. aftəbլ ku	29
6-բի §. aftəbլ gu	30
7-բի §. aftəbլ ku	"
8-բի §. aftəbլ ou	31
9-բի §. aftəbլ qu	"
10-բի §. aftəbլ xu	32
11-բի §. arpşkaga 1	33
12-բի §. arajara hzərbo aforma kua	"

13-րի §.	aja axiənpɔ—k, angəloui ajakua zegə rapχia —a sɣəloui	35
	aybaɾi aklass	37
1-րի §.	azsaara hou	”
2-րի §.	abɽga hou (восклицательный звук) . . .	41
3-րի §.	abɽə zmuoi abɽə zmatami aftəbɽkua . . .	42
4-րի §.	aftəbɽ zmatam arɽskaga dərɣa ɪ	45
5-րի §.	ajaɸə abɽə kuəoiuoiuara	46
6-րի §.	ajakua y-nbank, eipɽnə izmakuou	48
7-րի §.	ajaftangəla (последлог)	49
ari aɽquə iaɽanakuafə aja ɸəskua ialou iaanago uzərbo ajar (словарь)		51

տպչաբնագրի արտատպիչ զ. արմատյան.

արտատպիչի անունը զ. արմատյան.

տպչաբնագրի արտատպիչ: զ. արմատյան, զ. արմատյան.

արտատպիչի արտատպիչ 9/1x-35՝ զ., արտատպի արտատպիչ արտատպիչ 3'x-35 զ.
արտատպի. 62x94 զ./մ. 3 1/2 կտր. արտատպիչ զ., 38,304 զ. արտատպի. արտատպի.
արտատպիչ զ. 4215. արտատպիչ 2100. արտատպիչ զ. 63-Ա.

արտատպիչի արտատպիչի արտատպիչի արտատպիչի արտատպիչի արտատպիչի
արտատպիչի զ. 3.

axu 75 kap.

5 - 903

